

Letni program izobraževanja odraslih LPIO 2023

POROČILO O URESNIČEVANJU

Ljubljana, 27. maj 2024

Letni program izobraževanja odraslih LPIO 2023: poročilo o uresničevanju

Financer: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (v nadaljnjem besedilu MVI).

Poročilo je pripravil mag. Andrej Sotošek (Andragoški center Slovenije).

Poročilo temelji na poročilih izvajalcev o izvedenih programih in dejavnostih v podporo izobraževanju odraslih in finančnih poročil pristojnih ministrstev ter v sodelovanju z MVI.

Poročilo o realizaciji LPIO 2023 so v skladu s 45. členom ZIO-1 pripravili: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (v nadaljnjem besedilu MVI), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP), Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ), Ministrstvo za kulturo (v nadaljnjem besedilu: MK), Ministrstvo za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: MZI), Ministrstvo za okolje, prostor in energetiko (v nadaljnjem besedilu: MOPE), Ministrstvo za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: MP) in Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM).

Vsebinski pregled: dr. Tanja Rupnik Vec

Besedilni pregled – lektoriranje: Jasmina Spahalić

Tehnično urejanje: Franci Lajovic

Ljubljana: Andragoški center Slovenije, zanj: dr. Nataša Potočnik, 2024

E-izdaja: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/letni-program-izobrazevanja-odraslih-2023-porocilo-o-uresnicevanju/>

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 199879939](#)

ISBN 978-961-7116-61-8 (PDF)

KAZALO VSEBINE

1	Povzetek glavnih ugotovitev	5
2	Uvod	7
3	Finančni okvir in realizacija	8
4	Temeljni cilj in krovni kazalniki ReNPIO 2022–2030.....	13
4.1	Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let po anketi Aktivno in neaktivno prebivalstvo v zadnjih 4 tednih.....	14
4.2	Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU po Anketi o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO):	15
4.3	Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU po anketi Aktivno in neaktivno prebivalstvo v zadnjih 12 mesecih:.....	15
4.4	Stopnja udeležba odraslih v priložnostnem učenju v starosti od 25 do 64 let v VŽU po Anketi o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO):	16
5	Pregled realizacije po prednostnih področjih in ciljeh ReNPIO 2022–2030.....	17
5.1	Prvo prednostno področje - Splošno neformalno izobraževanje odraslih	17
5.1.1	Cilj: Zvišati raven temeljnih zmožnosti in izboljšanje splošne izobraženosti odraslih	17
5.2	Drugo prednostno področje - Izobraževanje za pridobitev izobrazbe	28
5.2.1	Cilj: Zvišati izobrazbeno raven odraslih	28
5.3	Tretje prednostno področje - Strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe dela .	33
5.3.1	Cilj: Povečati usposobljenost prebivalstva za uspešno odzivanje na potrebe trga dela ...	33
5.4	Četrto prednostno področje - Raziskave in razvoj.....	40
5.4.1	Cilj: Okrepiti razvoj in raziskave na področji izobraževanja odraslih	40
5.5	Peto prednostno področje - Dejavnosti na področju izobraževanja odraslih	49
5.5.1	Cilj: Izboljšati in okrepiti dejavnosti na področju izobraževanja odraslih	49
6	Sklep s predlogi ukrepov	53
7	Priloga - Letna poročila sodelujočih ministrstev	54
8	Viri	54

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Finančna realizacija LPIO 2023 po ministrstvih	8
Preglednica 2: Sredstva v LPIO 2022 načrtovana in realizirana po prednostnih področjih in dejavnostih	9
Preglednica 3: Načrtovana LPIO in realizirana poročila ministrstev sredstva ministrstev po prednostnih področjih v letu 2023; indeks predstavlja razmerje med načrtovanimi in realiziranimi sredstvi, izraženo v odstotkih.....	10
Preglednica 4: Načrtovana in realizirana sredstva in delež teh po prednostnih področjih v LPIO v obdobju med 2020 in 2022; razmerje med načrtovanimi in realiziranimi sredstvi v dveh zaporednih letih	11
Preglednica 5: Udeležba odraslih v programih VŽU od leta 2014 do 2023, v izbranih državah EU	14
Preglednica 6: Udeležba odraslih v VŽU v letih merjenja z AIO, v izbranih državah EU.....	15
Preglednica 7: Udeležba odraslih 25 - 64 v programih VŽU v letu 2023, v izbranih državah EU.....	15
Preglednica 8: Stopnja udeležbe odraslih v programih priložnostnega učenja v letih 2007, 2016 in 2022 merjena z AIO v izbranih državah	16
Preglednica 9: Odrasli, vključeni v javnoveljavne izobraževalne programe, v katerih ne pridobijo izobrazbe, v letih 2020, 2021, 2022 in 2023.....	18
Preglednica 10: Odrasli, vključeni v javnoveljavne izobraževalne programe, kjer ne pridobijo izobrazbe v letih 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 in 2022/2023:	19
Preglednica 11: Vključenost odraslih v neformalne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi izobrazba v letih 2021, 2022 in 2023.....	19
Preglednica 12: Udeležba odraslih v starosti od 55 do 64 let v programih VŽU v izbranih državah EU v letih merjenja z Anketo o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UOI)	23
Preglednica 13: Udeležba odraslih v VŽU od 65 do 74 let (ANP4t), izbrane države EU	23
Preglednica 14: Udeležba odraslih v VŽU od 25 do 64 let (ISCED 0-2), v letih merjenja po UIO, izbrane države EU	24
Preglednica 15: Delež odraslih od 16 do 74 let z doseženimi najmanj temeljnimi digitalnimi spretnostmi	25
Preglednica 16: Odrasli vključeni v program OŠO	28
Preglednica 17: Odrasli vključeni v program OŠO v starostni skupini 45–55 let	28
Preglednica 18: Število in deleži prebivalcev z nedokončano osnovno šolo	29
Preglednica 19: Delež prebivalcev, starih od 25 do 64 let, z dokončano najmanj štiriletno srednjo šolo	30
Preglednica 20: Prebivalci po starostnih kategorijah glede na štiriletno srednješolsko izobrazbo	30
Preglednica 21: Vpis študentov višjih strokovnih šol od študijskega leta 2019/20 do 2023/24	31
Preglednica 22: Letni kazalniki za dvig izobrazbene ravni	32
Preglednica 23: Brezposelni, udeleženi v programih APZ	33
Preglednica 24: Število in delež NPK v programih APZ.....	33
Preglednica 25: Letni kazalniki za usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela	34
Preglednica 26: Razvojni programi na področju izobraževanja odraslih financirani iz programa Evropske unije Erasmus+	44
Preglednica 27: Dejavnosti in kazalniki učinka četrtega prednostnega področja: raziskave in razvoj..	49
Preglednica 28: Število udeležencev v svetovalni dejavnosti, ki se izvaja kot javna služba	49
Preglednica 29: Načrtovana in realizirana udeležba oz. ure izvajanja posameznih dejavnosti podpore izobraževanju odraslih po posameznih ministrstvih	50

KAZALO GRAFOV

<i>Graf 1: Deleži odraslih, ki so dosegli prvo raven in manj pri besedilnih in/ali pri matematičnih spretnostih, v Sloveniji v primerjavi z drugimi sodelujočimi državami in povprečjem OECD .....</i>	<i>22</i>
--	-----------

1 POVZETEK GLAVNIH UGOTOVITEV

Poročilo o uresničevanju Letnega programa izobraževanja odraslih LPIO 2023 je postavljeno v kontekst resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 (ReNPIO 2022/2030). Na temelju poročil ministrstev ter podatkov Statističnega urada Republike Slovenije prikazuje realizacijo kazalnikov na posameznih področjih Resolucije. Finančnemu poročilu sledi prikaz realizacije ciljev po posameznih prednostnih področjih.

FINANČNO POROČILO Z nacionalnim proračunom je bilo, na temelju predlogov različnih ministrskih resorjev, za namene financiranja LPIO 2023, načrtovanih 48.897.452 EUR, s spremembo proračuna pa še nekoliko več, namreč 49.494.462 EUR. Od tega je bilo realiziranih 54.107.445,26 EUR, kar znaša 109,3 %. Realizacija je bila po posameznih resorjih različna, in sicer: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI) 105 %, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) 91 %, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) 105,6 %, Ministrstvo za okolje, prostor in energetiko (MOPE) 121,9 %, Ministrstvo za zdravje (MZ) 141,4 %, Ministrstvo za kulturo (MK) 94,5 %, Ministrstvo za pravosodje (MP) 80 %, Ministrstvo za infrastrukturo (MZI) 113,7 % in Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM) (111 %). Realizacija sredstev po posameznih prednostnih področjih je bila na področjih splošnega neformalnega izobraževanja odraslih, izobraževanje za pridobitev izobrazbe in dejavnosti v podporo IO višja od načrtovane, občutno nižja pa je bila na področju strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja za potrebe dela.

Spremljanje uresničevanja LPIO smo v nadaljevanju umestili v kontekst ciljev in kazalnikov, opredeljenih v Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2022–2030. Glede na objavo podatkov EUROSTAT-a (25. 4. 2025) smo preverili zgolj nekatere kazalnike. Krovni kazalnik, tj. stopnja udeležbe odraslih v programih VŽU v starosti od 25 do 64 let po Anketi o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu (ANP 4 tedne) je v letu 2023 padla na 19,9 %, glede na leto 2022, ko je bila 21,6 %, kar predstavlja še vedno visoko udeležbo glede na pretekla leta, in je višja od povprečja EU 27 (12,7 %). Prvič pa je dodan kazalnik, ki je sicer tudi opredeljen v ReNPIO, to je udeležba odraslih v programih VŽU po ANP v preteklih 12 mesecih: v letu 2022 je bilo v Sloveniji vključenih 36,2 %, kar je več od povprečja EU (25,1 %).

V letu 2023 smo dodali tudi preglednico in podatke glede udeležbe v priložnostnem učenju odraslih v Sloveniji po anketi Usposabljanje in izobraževanje odraslih (UIO). Podatki nam kažejo, da je bila vključenost 74,1 %, kar je bistveno višje od povprečja EU 27 (64,2 %).

PRVO PREDNOSTNO PODROČJE – splošno neformalno izobraževanje odraslih sledi cilju zviševanja ravni temeljnih zmožnosti in izboljšanja splošne izobraženosti odraslih. Na tem področju je opredeljenih šest kazalnikov, glede na dostopne podatke pa v tem poročilu navajamo zgolj tri: 1. vpis odraslih v javnoveljavne izobraževalne programe, v katerih ne pridobijo izobrazbe, vpis v splošno neformalno izobraževanje in 3. vključenost odraslih v VŽU. Vpis v javnoveljavne programe, v katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, se je v letih 2022/23 zvišal za 7 %, kar je posledica dejstva, da so se iztekli projekti ESS na tem področju, novi pa se še niso začeli izvajati. V splošno neformalno izobraževanje je bilo vključenih 14.383 udeležencev, kar je dvakrat več od načrtovanih 7.000. Vključenost odraslih, v starosti med 65 in 74 let, v programih VŽU, se je, sledeč podatkom ANP, v zadnjih štirih tednih pred anketiranjem, zmanjšala in dosegla 6,7 %, s čimer je še vedno dosežen cilj ReNPIO 22–30 (5,5 %).

DRUGO PREDNOSTNO PODROČJE – izobraževanje za pridobitev izobrazbe sledi cilju zvišanja izobrazbene ravni odraslih. Na tem področju sta opredeljena dva kazalnika: prvi se nanaša na delež vključenih odraslih v program OŠO v starosti od 45 do 55 let, drugi pa se nanaša na delež odraslih v starosti od 25 do 64 let, z dokončano najmanj štiriletno srednjo strokovno izobrazbo. Ugotovljamo, da se nominalno zmanjšuje število odraslih z nedokončano osnovnošolsko izobrazbo. Vpis odraslih v program OŠO se je ustalil nekoliko nad 1.000 udeleženci. Se je pa vpis povečal v letu 2023, saj je bilo vpisanih 1.224 udeležencev (2022 je bilo vpisanih 1.027). V starostni skupini 45–55 let vpis pada (v letu 2022/2023 je bilo zgolj 30 udeležencev), kar je v nasprotju s predvidenim 2-% letnim zvišanjem vpisa.

Narašča pa odstotek odraslih v starostni skupini med 25 in 64 let z najmanj dokončano srednjo šolo. V letu 2023 je ta delež znašal 65,5 %. Če se bo ta trend nadaljeval do leta 2030, lahko pričakujemo, da bomo dosegli zastavljeni kazalnik v naslednjih štirih letih.

TRETJE PREDNOSTNO PODROČJE – strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe trga dela sledi cilju povečanja usposobljenosti prebivalstva za uspešno odzivanje na potrebe trga dela. Na tem področju sta opredeljena dva kazalnika, in sicer: delež vključenih v APZ, ki so vključeni v programe izobraževanja in usposabljanja ter delež podeljenih NPK v okviru APZ. Ugotavljamo, da število brezposelnih oseb na letni ravni pada, se pa nominalno zmanjšuje tudi število vključenih v aktivnosti APZ, njihov delež se je ohranjal zadnji dve leti, v letu 2023, pa je padel na raven 20,7 %. Po letu 2020 se povečuje odstotek brezposelnih, ki so pridobili NPK v okviru aktivnosti APZ; v letu 2023 je ta delež padel in znaša 2,9 %. Nadaljevanje trenda padanja vključenosti brezposelnih v programe APZ, bi onemogočilo realizacijo kazalnika resolucije (5,4-% delež brezposelnih, ki so pridobili NPK v sklopu APZ v letu 2030).

ČETRTO PREDNOSTNO PODROČJE – raziskave in razvoj sledijo cilju okrepitve razvojne in raziskovalne dejavnosti na področju izobraževanja odraslih. Na tem področju so opredeljeni trije kazalniki. Prvi kazalnik se nanaša na raziskavo PIAAC, v kateri Slovenija v letu 2022 ni sodelovala. Drugi kazalnik predpostavlja izpeljavo treh CRP-ov. V letu 2023 se je zaključil prvi med njimi: Vseživljenjsko učenje odraslih za trajnostni razvoj in digitalni preboj – VŽU preboj. Poleg CRP-a je potekal v letu 2023 tudi raziskovalni projekt na področju izobraževanja odraslih, z naslovom Udeležba prebivalcev v izobraževanju odraslih (VŽU): stanje, značilnosti in kavalnost (razlogi). Rezultati raziskave so bili objavljeni konec leta 2023. Ob omenjenem so v letu 2023 potekali ali so se zaključevali štirje razvojni projekti za prenos teoretskih in raziskovalnih spoznanj v izobraževanju odraslih, katerih rezultati še niso objavljeni: 1. Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju, 2. Modernizacija srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja vključno z vajeništvom, prenova višješolskih študijskih programov ter vzpostavitev digitalno podprtih učnih mest 2022–2026, 3. LIFE-IP Care4Climate, 4. Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj). Dodali smo tudi pregled razvojnih programov na področju izobraževanja odraslih, financiranih iz programa EU Erasmus+.

PETO PREDNOSTNO PODROČJE – dejavnosti na področju izobraževanja odraslih; to področje sledi cilju izboljšanja in krepitve dejavnosti na področju izobraževanja odraslih. Kazalnik se nanaša na odstotek odraslih, vključenih v svetovalno dejavnost, ki naj bi se do leta 2030 povečal za 20 %, glede na leto 2020.

Obseg svetovalne dejavnosti na letni ravni se je v zadnjih treh letih povečeval, v letu 2023 se je delež zmanjšal za 10 %, glede na leto 2022, a kljub temu načrtovano 20-% povečanje do leta 2030 ni ogroženo. Število svetovancev se je povečalo **za 16 %**. Tako smo tudi v letu 2023 blizu postavljenemu kazalniku 20 % povečanja obsega svetovalne dejavnosti v javni službi do leta 2030.

2 UVOD

V skladu s 44. členom Zakona o izobraževanju odraslih (ZIO-1) (Uradni list RS, št. 6/18) (v nadaljnjem besedilu: ZIO-1) se izvajanje nacionalnega programa izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji določi z letnim programom, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada). Z njim se opredelijo:

- cilji in kazalniki na letni ravni,
- ukrepi po prednostnih področjih,
- obseg sredstev, ki se zagotovijo v državnem proračunu za izvajanje letnega programa,
- pristojna ministrstva za izvedbo letnega programa in
- način spremljanja izvajanja letnega programa.

Letni program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2023 (v nadaljnjem besedilu: LPIO 2023) je sprejela Vlada Republike Slovenije na 29. redni seji s sklepom št. 60302-1/2022/3, z dne 22. 12. 2022. LPIO 2023 sledi ciljem, ki jih je določila Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030, ki jo je sprejel Državni zbor RS 23. 3. 2022, objavljena pa je bila 8. 4. 2022 (Uradni list RS, št. 490/22), (v nadaljnjem besedilu: ReNPIO 2022–2030).

Podlaga za LPIO 2023 sta bila tako ReNPIO 2022–2030 in Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425).

Skupno poročilo o izvajanju LPIO 2023 je pripravil Andragoški center Slovenije, ob sodelovanju MVI, na osnovi poročil pristojnih ministrstev o izvedenih programih in dejavnostih v podporo izobraževanju odraslih.

Poročilo o realizaciji LPIO 2023 so v skladu s 45. členom ZIO-1 pripravila naslednja ministrstva: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: MVI), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ), Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP), Ministrstvo za okolje, prostor in energetiko (v nadaljnjem besedilu: MOPE), Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ), Ministrstvo za kulturo (v nadaljnjem besedilu: MK), Ministrstvo za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: MP), Ministrstvo za infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: MZI) in Urad RS za oskrbo in integracijo migrantov (v nadaljnjem besedilu: UOIM).

Izvajalci, ki so bili izbrani za izvajanje LPIO 2023 in sofinancirani iz državnega proračuna oziroma sredstev Evropskega socialnega sklada, so izvajali izobraževalne programe za odrasle (v nadaljnjem besedilu: programi) v okviru petih prednostnih področij: (1) Splošno izobraževanje in učenje odraslih, (2) Izobraževanje za zviševanje izobrazbene ravni odraslih in (3) Izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga dela, (4) Raziskave in razvoj ter (5) Dejavnosti potrebne za izvajanje izobraževanja (v nadaljnjem besedilu: dejavnosti).

3 FINANČNI OKVIR IN REALIZACIJA

Finančni okvir za načrtovanje aktivnosti, programov in dejavnosti po posameznih proračunskih postavkah so sodelujoča ministrstva načrtovala na podlagi Proračuna Republike Slovenije, ki ga je sprejel Državni zbor RS za leto 2023.

Sodelujoča ministrstva so vse ukrepe in realizacijo aktivnosti, programov in dejavnosti opredelila v skladu s sprejetimi finančnimi sredstvi na posameznih proračunskih postavkah posameznega ministrstva. Ta načrtovana sredstva in realizacija po posameznih proračunskih postavkah so bili vključeni v LPIO 2023.

Na podlagi poročil sodelujočih ministrstev o realizaciji finančnih sredstev smo pripravili ustrezne primerjalne analize po ministrstvih, po prednostnih področjih za leto 2023 in primerjalno za pretekla leta.

Rezultati analiz so nam pokazali uspešnost porabe javnih sredstev in doseganje zastavljenih ciljev skozi doseganje opredeljenih kazalnikov na posameznih prednostnih področjih.

Okvirni obseg javnih sredstev v LPIO 2023 in realizacija

Iz državnega proračuna Republike Slovenije se je za izvajanje LPIO 2023 zagotovilo **71.044.486** EUR. Okvirni obseg sredstev, ki so jih ministrstva načrtovala in realizirala v letu 2023, je razviden iz preglednice 1; načrtovanje in realizacija sredstev po prednostnih področjih v letu 2023 iz preglednice 2; realizacija sredstev ministrstev po prednostnih področjih v letu 2023 iz preglednice 3 in načrtovana ter realizirana sredstva po ministrstvih in prednostnih področjih v obdobju 2021–2023 iz preglednice 4.

Preglednica 1: Finančna realizacija LPIO 2023 po ministrstvih

LPIO 2023					Spremenjen LPIO v EUR	REALIZACIJA		
Zap. št.	Proračunski uporabnik	Sredstva v EUR	Delež v LPIO (v%)	Delež ESS (v%)		Realizirano v EUR	Indeks realizacije	Delež v LPIO (v%)
1.	MVI	11.709.727	24,0	21,5	11.709.527	12.198.555,63	105,0	22,6
2.	MDDSZ	8.533.192	17,5	22,2	8.533.192	7.782.440,81	91,0	14,4
3.	MKGP	14.062.326	28,8	10,6	14.062.326	14.861.051,02	105,6	27,5
4.	MOPE	237.445,14	0,5	10,9	237.445,14	289.524,02	121,9	0,5
5.	MZ+ZZZS	10.428.008	21,2	0,0	10.428.008	14.749.038	141,4	27,3
6.	MK	985.188	1,8	52,4	1.582.397,81	1.301.838,12	94,5	2,4
7.	MP	1.120.565,88	2,5	73,2	1.120.565,88	897.171,83	80,0	1,6
8.	MZI- AVP	201.000	0,4	0,0	201.000	228.500	113,7	0,4
9.	UOIM	1.620.000	3,3	0,0	1.620.000	1.799.325,83	111,0	3,3
SKUPAJ		48.897.452	100	19,9	49.494.462	54.107.445.26	109,3	100

Vir: Poročila ministrstev

Obseg sredstev LIPIO se je na letni ravni med letom zaradi različnih vzrokov (rebalans proračuna, prerazporeditve ...) nekoliko zvišal, iz prvotno načrtovanih 48.897.452 EUR na 49.494.462 EUR, kar znaša nominalno 597.010 EUR.

Dejanska načrtovana sredstva po ministrstvih nam kažejo enak obseg sredstev, glede na načrtovana sredstva v LPIO 2023 pri vseh ministrstvih, razen pri MK. Med letom so se načrtovana sredstva na MK povečala za 597.209,81 EUR.

Celotna sredstva so bila realizirana v 109,3 %. Najslabše so sredstva črpala MP (80 %), MK (94 %) in MDDSZ (91 %), najboljše pa MZ+ZZZS (141,4 %) in MOPE (121,9 %).

Glede na pretekla leta je v strukturi, pri skoraj vseh ministrstvih, delež ESS sredstev bistveno padel. To je rezultat zaključka ESS perspektive v letu 2022 in zamika začetka črpanja sredstev v novi ESS perspektivi 2023–2027. Tri ministrstva (MZ+ZZZS, MZI-AVP in UOIM) so načrtovala in porabljala le nacionalna sredstva. Izjema je MP, pri katerem je delež ESS sredstev kar 73,2 %.

Primerjava načrtovanih in realiziranih sredstev v LPIO 2022 in 2023 pokaže bistven upad sredstev v letu 2023. V letu 2022 so bila načrtovana sredstva v višini 71.044.485 EUR in realizirana v višini 67.789.155 EUR, kar znaša 95,54 % realizacijo. V letu 2023 je bilo načrtovanih le 49.494.462 EUR, od katerih je bilo realiziranih 54.107.445 EUR, kar pomeni 109,3-% realizacijo. Tako so se načrtovana sredstva v letu 2023 znižala za 21.550.024 EUR, kar pomeni 30,04 % upad sredstev.

Ker se je v letu 2022 zaključevala Evropska finančna perspektiva, nova pa se še ni začela in se tudi sredstva nove finančne perspektive 2023–2027 niso aktivirala. So pa ministrstva v letu 2023 porabila sredstva ob zaključku stare perspektive.

Če je to ključni razlog za zmanjšanje sredstev v letu 2023, se bo pokazalo v letu 2024. Dejstvo pa je, da se delež nacionalnih sredstev, namenjenih izobraževanju odraslih, zmanjšuje in razvoj izobraževanja odraslih ostaja odvisen od črpanja evropskih sredstev.

Okvirne višine sredstev, ki so jih ministrstva načrtovala in realizirala po prednostnih področjih in dejavnostih, so razvidne iz preglednice 2.

Preglednica 2: Sredstva v LPIO 2022 načrtovana in realizirana po prednostnih področjih in dejavnostih

Prednostna področja in dejavnosti	Načrtovana sredstva	Delež (%) v vseh sred.	Realizacija	Deleži (%) v vseh sred.	Razmerje med načrtovanimi in realiziranimi sredstvi (%)
Prvo prednostno področje: splošno neformalno izobraževanje odraslih.	18.309.351,94	36,8	22.552.516,08	41,8	123,2
Drugo prednostno področje: izobraževanje za pridobitev izobrazbe.	5.440.123,00	11,7	6.271.843,23	11,6	115,3
Tretje prednostno področje: strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe dela.	22.304.423,14	44,9	21.768.990,73	40,2	97,6
Četrto prednostno področje: Raziskave in razvoj. *	22.200,66	0,03	22.375,83	0,04	104,2
Peto prednostno področje: dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.	3.349.863,09	6,6	3.491.719,37	6,4	104,2
SKUPAJ	49.494.462,00	100	54.107.445,28	100	109,3

Vir: Poročila ministrstev

* sredstva za raziskave in razvoj niso bila v LPIO 2023 načrtovana na posebnih samostojnih proračunskih postavkah MVI, temveč v slopu drugih že obstoječih proračunskih postavk financiranja MVI in ARRS. Tako je potekal v letu 2022 dvoletni raziskovalni CRP projekt – VŽU Preboj. Poteka med 1. 9. 2021 in 30. 9. 2023, financiran s strani ARRS in MVI (povezava: <https://www.pef.upr.si/si/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2022032215365750/vsezivljenjsko-ucenje-odraslih-za-trajnostni-razvoj-in-digitalni-preboj-vzu-preboj>). Projekt je financiran v višini 60.000 EUR, je pa MVI financiralo v LDN ACS 2023 raziskavo Udeležba odraslih v vseživljenjskem učenju: stanje, značilnosti in razlogi in raziskavo Udeležba gluhih in slepih v vseživljenjskem učenju.

Podatki kažejo, da so razmerja financiranja po posameznih prednostnih področjih med načrtovanimi sredstvi in realizacijo na vseh prednostnih področjih presežena, razen na tretjem. Glede na leto 2022 pa se deleži na prvem in drugem prednostnem področju povečujejo. Povečujejo se tudi načrtovana in porabljena sredstva. Na tretjem in petem prednostnem področju, tako nominalno kot v deležu, sredstva pri realizaciji, glede na načrtovana, padajo, v primerjavi z letom 2022.

Preglednica 3: Načrtovana LPIO in realizirana poročila ministrstev, sredstva ministrstev po prednostnih področjih v letu 2023; indeks predstavlja razmerje med načrtovanimi in realiziranimi sredstvi, izraženo v odstotkih

Ministrstvo		I. prednostno področje	II. prednostno področje	III. prednostno področje	IV. ¹ prednostno področje	V. prednostno področje	SKUPAJ
MVI	LPIO	3.103.760,25	5.440.123,00	872.080,00	22.200,66	2.202.863,09	11.641.027,00
	Realizacija	3.162.232,27	6.271.843,23	467.583,46	22.375,83	2.274.520,84	12.198.555,63
	Indeks	102,9	115,3	53,6	100,8	103,2	104,8
MDDSZ	LPIO	900.000,00	0,0	6.687.192	0,0	946.000,00	8.533.192
	Realizacija	1.059.591,28	0,0	5.734.151	0,0	988.698,53	7.782.440,81
	Indeks	117,7		85,7	0,0	104,5	91,2
MKGP	LPIO	0,0	0,0	14.062.326	0,0	0,0	14.062.326
	Realizacija	0,0	0,0	14.861.051	0,0	0,0	14.861.051
	Indeks			105,6	0,0		105,6
MZ+ZZS	LPIO	10.428.008,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10.428.008,0
	Realizacija	14.749.038,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14.749.038,0
	Indeks	141,4			0,0		141,4
MK	LPIO	1.137.017,81	0,0	445.380,00	0,0	0,0	1.582.397,81
	Realizacija	885.156,87	0,0	416.681,25	0,0	0,0	1.301.838,12
	Indeks	77,8		93,5	0,0		82,3
MP	LPIO	1.120.565,88	0,0	0,0	0,0	0,0	1.120.565,88
	Realizacija	897.171,83	0,0	0,0	0,0	0,0	897.171,83
	Indeks	80,0			0,0		80,0
MOPE	LPIO	0,0	0,0	237.445,14	0,0	0,0	237.445,14
	Realizacija	0,0	0,0	289.524,02	0,0	0,0	289.524,02
	Indeks			121,9	0,0		121,9
MZI-AVP	LPIO		0,0	0,0	0,0	201.000	201.000
	Realizacija		0,0	0,0	0,0	228.500	228.500
	Indeks				0,0	113,7	113,7
UOIM	LPIO	1.620.000	0,0	0,0	0,0		1.620.000
	Realizacija	1.799.325,83	0,0	0,0	0,0		1.799.325,83
	Indeks	111,0			0,0		111,0
SKUPAJ	LPIO	18.309.351,94	5.440.123,00	22.304.423,14	22.200,66	3.349.863,09	49.494.462
	Realizacija	22.552.516,08	6.271.843,23	21.768.990,73	22.375,83	3.491.719,37	54.107.445,28
	Indeks	123,1	115,3	97,5	100,8	104,2	109,3

Vir: Poročila ministrstev

¹ V četrtem stolpcu ni podatkov, ker sredstva za raziskave in razvoj niso bila v LPIO 2022 načrtovana na posebnih samostojnih proračunskih postavkah MVI, temveč v slopu drugih že obstoječih proračunskih postavkah financiranja MVI in ARRS.

* Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

** Sredstva Sklada za podnebne spremembe.

*** Sredstva obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V tabeli so prikazana načrtovana sredstva za LPIO 2023, sprejeta v proračunu za leto 2023, ki pa so se, zaradi prilagajanja finančnemu stanju v državi, nekoliko spremenila. Vzroki niso razvidni iz poročil.

Tako je MVI povečalo realizacijo na vseh prednostnih področjih (I. področje 102,9 %, II. področje 115,3 % in V področje 103,2 %), razen na III. prednostnem področju, kjer je bila realizacija 53,6 %.

MDDSZ je imelo nizko realizacijo na III. področjih (85,7 %). Na I. področju pa je doseglo 117,7 % realizacijo.

MK je imelo nizko realizacijo na vseh področjih (I. področje 77,8 % in III. področju 93,5 %).

Najvišjo realizacijo je imelo MOPE na III. prednostnem področju (121,9 %).

Preglednica 4: Načrtovana in realizirana sredstva in delež teh po prednostnih področjih v LPIO, v obdobju med 2020 in 2022; razmerje med načrtovanimi in realiziranimi sredstvi v dveh zaporednih letih

Prednostno področje	Načrt in realizacija	Leto			Indeks primerjave dveh zaporednih let	
		2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
I. prednostno področje	načrt	17.984.225	15.262.543	18.309.351,94	84,9	119,9
	realizacija	17.567.857	15.816.975	22.552.516,08	90,0	142,6
	Indeks realizacije	97,7	99,7	123,1	-----	-----
II. prednostno področje	načrt	2.177.853	1.969.526	5.440.123,00	90,4	158,0
	realizacija	1.805.346	3.237.084	6.271.843,23	179,3	193,7
	Indeks realizacije	82,9	164,4	115,3	-----	-----
III. prednostno področje	načrt	59.079.191	47.922.888	22.304.423,14	81,1	46,5
	realizacija	51.473.123	41.425.412	21.768.990,73	80,5	52,5
	Indeks realizacije	87,1	86,4	97,5	-----	-----
IV. prednostno področje	načrt	ni samostojno področje	ni samostojnih sredstev	22.200,66	-----	-----
	realizacija	ni samostojno področje	ni samostojnih sredstev	22.375,83	-----	-----
	Indeks realizacije	ni samostojno področje	ni samostojnih sredstev	100,8	-----	-----
V. prednostno področje	načrt	7.969.017	5.889.528	3.349.863,09	73,9	56,9
	realizacija	7.995.606	7.309.684	3.491.719,37	91,4	47,8
	Indeks realizacije	100,3	125,5	104,2	-----	-----
SKUPAJ	načrt	87.060.286	71.044.485	49.494.462	81,6	69,7
	realizacija	78.817.873	67.789.155	54.107.445,28	86,0	79,8
	Indeks	90,5	95,4	109,3	-----	-----

Vir: Poročila ministrstev

Na temelju podatkov v preglednici, primerjajoč leti 2022 in 2023, ugotavljamo:

- sredstva, namenjena splošnemu neformalnemu izobraževanju odraslih (I. prednostno področje) so se nominalno povečala za 19,9 %, delež realizacije pa se je povečal kar za 42,6 %;
- sredstva, namenjena izobraževanju za pridobitev izobrazbe (II. prednostno področje) so se nominalno povečala, realizacija pa je bila višja za 115,3 % višja od načrtovane, kar je rezultiralo v tem, da je bil znesek, porabljen za to področje, nominalno višji od realiziranih sredstev za leto pred tem (za 93,7 %);
- sredstva, namenjena strokovnemu usposabljanju za potrebe dela (III. Prednostno področje) so se nominalno zmanjšala, prav tako pa je bila nizka tudi realizacija (zgolj 97,5 %);
- sredstva, namenjena različnim dejavnostim na področju izobraževanja odraslih, so se nominalno zmanjšala za skoraj tretjino, vendar je realizacija preseгла načrtovano za 4,2 %, a so bila porabljena sredstva nominalno skoraj polovico nižja kot sredstva realizirana leto prej;
- primerjalni indeksi razmerja med načrtovanimi in realiziranimi sredstvi v dveh zaporednih letih nam kažejo, da je bilo vsako leto manj načrtovanih sredstev, razen na prvem in drugem prednostnem področju. Realizacija pa se je vsako leto zmanjševala;
- dodatna interpretacija ni možna brez pojasnil posameznih ministrstev.

4 TEMELJNI CILJ IN KROVNI KAZALNIKI RENPIO 2022–2030

V nadaljevanju poročamo o realizaciji LPIO 2023 v kontekstu ciljev in kazalnikov, načrtovanih v resoluciji 2022–2030).

Temeljni cilj ReNPIO 2022–2030 je: Povečati vključenost odraslih v VŽU.

Ta cilj je splošen in velja za vsa prednostna področja in za vse ciljne skupine odraslih, ki jih opredeljuje ReNPIO 2022–2030. Za doseganje tega temeljnega cilja in za uresničevanje ter merjenje učinkov, so v ReNPIO 2020–2030 zastavljeni trije kazalniki, in sicer:

1. Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU se bo z 8,4 % v letu 2020, povečala na 19 % v letu 2030 (iz: raziskovanje Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP4t));
2. Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU se bo s 46 % v letu 2016, povečala na 66 % v letu 2030 (Anketa o učenju in izobraževanju odraslih (UIO)²);
3. Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU se bo iz preračunane vrednosti 40,3 % v letu 2016, povečala na 60 % v letu 2030 (iz: raziskovanje Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP12m)).

Vsi trije kazalniki so povzeti po spremljanju statističnih podatkov po EUROSTAT-u in zagotavljajo primerljivost podatkov za Slovenijo s podatki primerljivih držav Evropske skupnosti (EU). Tretji kazalnik pa uvaja še primerljivost doseganja ciljev EU v stebru socialnih pravic.

Doseganje temeljnega cilja glede povečanja vključenosti odraslih v VŽU nam pokaže analiza statističnih podatkov pri posameznem krovnem kazalniku, prikazanem v nadaljevanju.

Zaradi celovitejšega pregleda in podatkov o udeležbi odraslih v VŽU smo letos dodali še preglednico s podatki o vključenosti odraslih v priložnostno učenje v Sloveniji, v starosti od 25 do 64 let, primerjalno z izbranimi državami EU, pri čemer smo izhajali iz podatkov Ankete o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO) (SURS, 2024).

² Anketa o izobraževanju odraslih (AIO), ki jo izvaja Statistični urad RS, se je v obdobju med zajemom podatkov, v letu 2016 in 2022, preimenovala v Anketo o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO). V nadaljevanju uporabljamo novo poimenovanje ankete.

4.1 Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let po anketi Aktivno in neaktivno prebivalstvo v zadnjih 4 tednih

Preglednica 5: Udeležba odraslih v programih VŽU od leta 2014 do 2023, v izbranih državah EU

Država/leto (%)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Švedska	29,2	29,4	29,6	30,4	31,4	34,3	28,6	34,7	36,2	38,8
Danska	31,9	31,5	28,0	26,9	23,5	25,3	20,5	22,4	27,9	30,5
Finska	25,1	24,4	26,4	27,4	28,5	29,0	27,3	30,5	25,2	26,1
Estonija	11,6	11,9	15,3	16,8	19,3	19,6	16,6	18,4	21,1	23,2
Slovenija	12,1	11,9	11,6	12,0	11,4	11,2	8,4	18,9	21,6	19,9
Avstrija	14,3	14,4	14,9	15,8	15,1	14,7	11,7	14,6	15,8	17,1
EU 27	10,1	10,1	10,3	10,4	10,6	10,8	9,1	10,8	11,9	12,7
Italija	8,1	7,3	8,3	7,9	8,1	8,1	7,2	9,9	9,6	11,6
Slovaška	3,1	3,1	2,9	3,4	4,0	3,6	2,8	4,8	12,8	10,5
Madžarska	3,3	7,1	6,3	6,2	6,0	5,8	5,1	5,9	7,9	9,6
Nemčija	8,0	8,1	8,5	8,4	8,2	8,2	7,7	7,7	8,1	8,3
Hrvaška	2,8	3,1	3,0	2,3	2,9	3,5	3,2	5,1	4,4	6,4

Vir: EUROSTAT

V raziskavi UIO sodeluje 38 držav, v pregled smo vključili države, ki so najuspešnejše, primerljive in sosednje države. Povprečje EU 27, po izstopu Velike Britanije iz EU po letu 2022.

Iz preglednice 5 je razvidno, da je bila udeležba odraslih v letih med 2014 in 2019 v Sloveniji nekoliko nad povprečjem EU in je vsako leto nekoliko padla. V letu 2020 je dosegla najnižjo stopnjo (8,4 %), pri čemer je prvič padla pod povprečje EU 27.

V letu 2021 se je zgodil velik preobrat glede udeležbe odraslih v VŽU, v Sloveniji, saj se je ta dvignila na 18,9 %, s čimer smo se povzpeli precej nad povprečje v EU 27 (10,8 %). To je bilo obdobje pandemije covid-19, uspešne tranzicije digitalizacije in prehoda na spletno izobraževanje.

V letu 2022 se je stopnja udeležbe odraslih v VŽU še nekoliko povišala, na 21,6 %, kar je bistveno več od povprečja EU 27 (11,9 %). Višjo stopnjo udeležbe so imele le: Švedska (36,2 %), Danska (27,9 %), Nizozemska (26,4 %), Finska (25,2 %), Islandija (27,1 %) in Švica (22,0 %).

V letu 2023 ponovno ugotavljamo padec vključenosti odraslih v VŽU na 19,9 %, kar je še vedno bistveno višja kot povprečje v EU 27 (12,7 %). A se je v vseh primerjalnih državah, razen na Slovaškem, udeležba povišala.

Treba je usmeriti vso pozornost na učinkovitost podpornih dejavnosti na področju izobraževanja odraslih in z novimi pristopi svetovanja, motivacije in promocije doseči ciljne skupine neaktivnih odraslih.

4.2 Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU po Anketi o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO):

Preglednica 6: Udeležba odraslih v VŽU v letih merjenja z AIO, v izbranih državah EU

Leto	2007	2011	2016	2022
Švedska	73,4	71,8	63,8	73,9
Madžarska	9,0	41,1	55,7	62,4
Nemčija	45,4	50,2	52,0	60,4
Avstrija	41,9	48,2	59,9	58,0
Slovaška	44,0	41,6	46,1	54,8
Finska	55,0	55,7	54,1	53,1
Danska	44,5	58,5	50,4	53,0
Estonija	42,1	49,9	44,0	48,1
EU 27	32,8	40,2	43,7	46,6
Slovenija	40,6	36,2	46,1	42,4
Italija	22,2	35,6	41,5	35,7
Hrvaška	21,2	/	31,8	27,3

Vir: EUROSTAT

Anketa o usposabljanju in izobraževanju odraslih meri udeležbo odraslih v VŽU v zadnji 12 mesecih. Zaradi kompleksne zasnove in zahtevnejše izvedbe se anketa izvaja redkeje od EUROSTAT-ovega merjenja in tudi precej neredno. Tako je bila UIO do zdaj izpeljana štirikrat: v letih 2007, 2011, 2016 in 2022. Rezultati, pridobljeni z Anketo o izobraževanju odraslih (AIO) v zadnjih treh merjenjih, kažejo, da **smo cilj, ki smo si ga postavili v ReNPIO 2013–2022, za leto 2020 (45 %), dosegli že pri merjenju leta 2016**. So pa rezultati merjena za leto 2022 pokazali rahel padec udeležbe na 42,4 %, kar je pod ciljno vrednostjo kazalnika v letu 2030 in tudi pod povprečjem EU27, ki znaša 46,4 %.

Padec stopnje udeležbe, zaznan v Anketi o usposabljanju in izobraževanju (UIO), še ni skrb vzbujajoč, je pa treba skrbno načrtovati in izvajati aktivnosti in ukrepe za dvig vključenosti, ki se bo meril v letu 2028.

4.3 Stopnja udeležbe prebivalstva v starosti od 25 do 64 let v VŽU po anketi Aktivno in neaktivno prebivalstvo v zadnjih 12 mesecih:

EUROSTAT je 25. 4. 2024 objavil podatke glede udeležbe odraslih v VŽU, v zadnjih 12 mesecih, za leto 2022, na podlagi ankete Aktivno in neaktivno prebivalstvo (ANP).

Preglednica 7: Udeležba odraslih 25–64 v programih VŽU, v letu 2023, v izbranih državah EU

Država/leto (%)	2022
Švedska	64,7
Estonija	57,5
Danska	53,4
Finska	49,1
Slovaška	41,3
Slovenija	38,2
Avstrija	34,6
Madžarska	27,5

EU 27	25,9
Italija	20,3
Nemčija	17,5
Hrvaška	9,0

Vir: EUROSTAT

V zgornji preglednici nam podatki kažejo, da je vključenost odraslih v Sloveniji po ANP (12 mesecev) v letu 2022 relativno visoka (38,2 %) in je nad povprečjem EU 27 (25,9 %). Tako je Slovenija nekje v povprečju po udeležbi, v primerjavi z izbranimi državami. Udeležba v petih izbranih državah je višja, v petih pa nižja.

Se je pa stopnja udeležbe v Sloveniji, glede na izhodiščni kazalnik v letu 2016 (40,3 %), v letu 2023 znižala. Tako bo potrebne še več aktivnosti in podpore glede udeležbe neaktivnih odraslih za vključitev v VŽU, če želimo doseči zastavljen cilj v letu 2030 (60 %).

4.4 Stopnja udeležbe odraslih v priložnostnem učenju v starosti od 25 do 64 let v VŽU po Anketi o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO):

Preglednica 8: Stopnja udeležbe odraslih v programih priložnostnega učenja v letih 2007, 2016 in 2022, merjena z AIO v izbranih državah

Leto	2007	2016	2022
Finska	54,6	68,7	76,4
Avstrija	75,7	79,3	74,4
Slovenija	62,0	66,0	74,1
Švedska	76,0	78,6	74,0
Hrvaška	44,6	91,9	72,3
Slovaška	84,1	75,1	70,7
Nemčija	52,4	43,5	70,2
Estonija	44,8	79,6	69,1
Italija	41,2	74,4	67,4
Madžarska	26,2	40,6	65,4
EU 28	41,8	59,5	64,2
Danska	Ni podatka	70,8	63,5

Vir: EUROSTAT

Podatki v zgornji preglednici in spodnjem grafu glede udeležbe odraslih v priložnostnem učenju, so za Slovenijo bistveno bolj spodbudni kot podatki udeležbe v VŽU, ki vključujejo udeležbo odraslih v formalnem in neformalnem izobraževanju in učenju. **Tako je Slovenija v vsakem letu snemanja bistveno nad povprečjem EU 27. Slovenija je pri udeležbi odraslih v priložnostnem učenju primerljiva z Avstrijo in Švedsko. Malce izstopa le Finska.**

5 PREGLED REALIZACIJE PO PREDNOSTNIH PODROČJIH IN CILJIH RENPIO 2022–2030

V ReNPIO 2022–2030 je opredeljenih pet prednostnih področij: 1. splošno neformalno izobraževanje odraslih, 2. izobraževanje za pridobitev izobrazbe, 3. strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe dela ter – primerjalno z resolucijo 2013–2020 na novo opredeljeni področji - 4. raziskave in razvoj ter 5. dejavnosti na področju izobraževanja odraslih. Omenjenim prednostnim področjem ustrezajo tudi cilji in kazalniki, prikazani v nadaljevanju, ki jih bomo spremljali tudi v kontekstu omenjenega (ter prihodnjih) poročil o uresničevanju LPIO.

Priprava LPIO 2023 je temeljila na resoluciji 2022–2030, zato poročilo, ki sledi v nadaljevanju, dosledno sledi veljavni resoluciji.

5.1 Prvo prednostno področje - Splošno neformalno izobraževanje odraslih

Splošno neformalno izobraževanje odraslih predstavlja prvo prednostno področje ReNPIO 2022–2030. Vključuje razvoj in izvajanje javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba. Ti izobraževalni programi vključujejo javnoveljavne programe za odrasle za zviševanje ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter javnoveljavne programe za odrasle, za izboljšanje splošne izobraženosti.

Poleg javnoveljavnih izobraževalnih programov za odrasle so vključeni v prvo prednostno področje tudi neformalni izobraževalni programi za odrasle, po katerih se ne pridobi izobrazbe.

5.1.1 Cilj: Zvišati raven temeljnih zmožnosti in izboljšanje splošne izobraženosti odraslih

Za prvo prednostno področje je opredeljen en skupni cilj, ki opredeljuje permanentno zviševanje ravni temeljnih zmožnosti in splošne izobraženosti odraslih v obdobju veljavnosti ReNPIO do leta 2030.

Za spremljanje in doseganje zastavljenega cilja je opredeljenih šest kazalnikov:

1. V javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, se bo vključilo najmanj 70 % več odraslih kakor leta 2019.
2. Delež odraslih, v starosti od 24 do 65 let z najnižjimi dosežki v besedilnih in matematičnih spretnostih se bo znižal z 31 % (PIAAC 2016) na manj kot 20 %.
3. Vključenost odraslih v starosti od 55 do 64 let v katero koli obliko organiziranega izobraževanja se bo s 27 % (UIO 2016) povečala na 35 % (UIO 2028).
4. Vključenost starejših odraslih v starosti od 65 do 74 let v VŽU se bo s 4,0 % (ANP4t 2019) povečala na 5,5 % (ANP4t 2030).
5. Vključenost nižje kvalificiranih odraslih v starosti od 25 do 64 let (ISCED 0-2) v VŽU v zadnjih 12 mesecih bo vsaj 30-% do 2030.
6. Delež odraslih v starosti od 16 do 74 let z doseženimi najmanj temeljnimi digitalnimi spretnostmi bo 70 % do leta 2030.

V Nadaljevanju predstavljamo realizacijo za leto 2023 na tistih kazalnikih, na katerih so podatki že dostopni oz. prikažemo dinamiko dogajanja na kazalniku v zadnjih treh letih, če podatka na omenjenem kazalniku še ni.

5.1.1.1 V javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, se bo vključilo najmanj 70 % več odraslih kot leta 2019.

V skladu s tem kazalnikom pričakujemo, da se bo do leta 2030 v javnoveljavne programe vključilo 6.140 odraslih, kar predstavlja 70-% povečanje udeležbe glede na leto 2019, ko je ta znašala 3.612 vključenih.

Preglednica 9: Odrasli, vključeni v javnoveljavne izobraževalne programe, v katerih ne pridobijo izobrazbe, v letih 2020, 2021, 2022 in 2023

	Ime programa	Število udeležencev leto 2020	Število udeležencev leto 2021	Število udeležencev leto 2022	Število udeležencev leto 2023	Pristojna ministrstva
		vključeni / zaključili	vključeni / zaključili	vključeni / zaključili	vključeni/ zaključili	
1.	Programi za pridobitev temeljnih in poklicnih kompetenc (javni razpis 2016–2019)	projekt se je zaključil v letu 2019	projekt se je zaključil v letu 2019	projekt se je zaključil v letu 2019	projekt se je zaključil v letu 2019	MVI
2.	Programi za pridobitev temeljnih in poklicnih kompetenc (javni razpis 2018–2022)	811/811	1.019/1.019	1.020/1.020	projekt se je zaključil v letu 2022	MVI
3.	Začetna integracija priseljencev (ZIP)	1.036 / 1.036	1.244/1.244	1.442/1.442	3.865/3.865	MNZ/UOIM
	SKUPAJ	1.847/1.847	2.263/2.263	2.462/2.462	1500/3.865	

Vir: Poročila ministrstev

Podatki v zgornji preglednici nam kažejo izrazit padec vpisa odraslih v javnoveljavne programe, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba po letu 2019. Najbolj kritično je leto 2020 (covid-19). Se pa vpis vsako leto postopno zvišuje in je v letu 2022 višji za 33 % kot v letu 2020, a zaostaja za vpisom v letu 2019.

Podatki bodo bistveno bolj primerljivi ob začetku izvajanja novih nacionalnih projektov za razvoj in izvajanje javnoveljavnih programov za odrasle, po katerih se ne pridobi izobrazba v novi evropski razvojni perspektivi 2023–2027.

Se je pa v letu 2023 bistveno povečala vključenost odraslih v program Začetna integracija priseljencev, in sicer kar za 157 %, glede na vključenost v letu 2022.

Preglednica 10: Odrasli, vključeni v javnoveljavne izobraževalne programe, kjer ne pridobijo izobrazbe v letih 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 in 2022/2023:

	Ime programa	Število udeležencev leto 2019/2020	Število udeležencev leto 2020/2021	Število udeležencev leto 2021/2022	Število udeležencev leto 2022/2023	SKUPAJ
1.	Programi za dvig ravni pismenosti (UŽU)	330	188	175	63	756
3.	Začetna integracija priseljencev (ZIP)	1.641	1.322	1.454	1.931	6.348
4.	Jezikovni programi za odrasle (an., fr., it., nem., madž.)	1.217	442	696	511	2.866
5.	Slovenščina kot drugi in tuj jezik (Slov. j.)	390	350	520	258	1.518
6.	Programi računalniškega opismenjevanja (RPO)	451	214	415	736	1.816
	SKUPAJ	4.029	2.516	3.260	3.499	13.304

VIR: CEUVIZ

Zgornja preglednica, ki prikazuje vpis odraslih v javnoveljavne izobraževalne programe, po katerih odrasli ne pridobijo izobrazbe, nam pokaže izrazit padec vpisa med leti 2019/20 in 2020/21, in to kar za 37,56 %. Med vzroki za ta padec vpisa je zagotovo tudi obdobje pandemije covida-19. To nam potrjujejo tudi evalvacije izobraževanja odraslih in posledic v času pandemije covida-19.³

Vpis odraslih v javnoveljavne izobraževalne programe se je po letu 2021/2022 začel zviševati (2021/22 za 29,57 % in v letu 2022/2023 za 7,33 %)⁹. To je spodbudno, a nismo še dosegli vpisa iz leta 2019/20. Skrb vzbujajoč je upad vpisa v programe za dvig pismenosti (UŽU), v letu 2022/2023, kar za 64 %. Prav tako beležimo padec vpisa v programe slovenščine kot drugega tujega jezika, skoraj s polovico (49,61 %). Je pa bistven porast vpisa v letu 2022/2023 v programe RPO (77,34 %) in ZIP (32,80 %).

5.1.1.2 Dvig splošne izobraženosti odraslih

Na doseganje cilja glede dviga splošne izobraženosti odraslih vpliva tudi vključenost odraslih v najrazličnejše izobraževalne programe splošnega neformalnega izobraževanja. Zato smo pregledali in analizirali letna poročila vključenih ministrstev tudi na področju vključenosti odraslih v programe splošnega neformalnega izobraževanja.

Preglednica 11: Vključenost odraslih v neformalne izobraževalne programe za odrasle, po katerih se ne pridobi izobrazba v letih 2021, 2022 in 2023

	Ime programa	Število udeležencev leto 2021	Število udeležencev leto 2022	Število udeležencev leto 2023	Pristojna ministrstva
		vključeni / zaključili	vključeni / zaključili	vključeni / zaključili	
1.	Splošno neformalno izobraževanje za starejše odrasle	8.512 / 8.215	12.908/ 14.388	7.000/ 14.383	MVI
2.	Izpiti iz tujih jezikov za odrasle (DIC)	50 / 40	50/ 42	50/ 19	MVI
3.	Študijski krožki	2.000 / 1.945	2.295/ 2.295	2.00/ 1.772	MVI
4.	Dvig digitalne pismenosti			8.800/ 8.800	MVI
5.	Središče za samostojno učenje	5.339/ 5.415	vključena v javno službo	vključena v javno službo	MVI

³ Vir: Izkušnje z izobraževanjem odraslih na daljavo v času pandemije: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/izkusnje-z-izobrazevanjem-odraslih-na-daljavo-v-casu-pandemije/>.

5.	Borza znanja	ni podatka	ni podatka	ni podatka	MVI
6.	Financiranje izvajanja programov za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc 2018–2022 (ESS)	1.549 / 1.456	3.534/ 3.463	Projekt je zaključen	MVI
7.	Javni razpis za izpopolnjevanje strokovnih delavcev v višjem strokovnem izobraževanju in izobraževalcev v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle 2020–2022	3.500/ 8.215	1.477/1.477	Projekt je zaključen	MVI
8.	Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM-o)	299	466	126/ 90	MDDSZ
9.	Kulturni bazar	613/ 613	1.150/ 1.150	800/ 1.150	MK
10.	Dnevi evropske kulturne dediščine (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – ZVKDS)	1.500/ 1.500	1.600/ 1.600	1.000/ 1.800	MK
11.	Projekti za predstavljanje, uveljavljanje, razvoj in posodabljanje infrastrukture za slovenski jezik v digitalnem okolju	0/0	0/0	0/0	MK
12.	Programi usposabljanja na vseh področjih knjige - Javna agencija za knjigo (JAK)	2.500/ 2.500	2.000/ 2.000	1.500/ 2.000	MK (JAK)
13.	Mednarodni prevajalski seminar			10/ 12	MK (JAK)
14.	Poziv za izobraževanje in usposabljanje soavtorjev, avtorjev prispevkov, producentov, izvajalcev in drugih strokovnjakov z delovnega področja javne agencije Slovenski filmski center	ni podatka	14/ 14	10/ 14	MK (SFC)
15.	Programi za mentorje kulturnih dejavnosti v vzgoji in izobraževanju ter kulturi – programi za pridobivanje novega znanja na kulturnih področjih po mreži JSKD	12.319/ 11.750	9.700/ 9.095	9.700/ 8.857	MK
16.	Program Začetna integracija priseljencev (ZIP)			3.865/ 3.865	UOIM
17.	Tečaj slovenskega jezika za osebe s priznano mednarodno zaščito			133/ 133	UOIM
18.	Preventivni programi za zdrav način življenja in opuščanje razvad - ZZZS	38.598/ 82.268	38.598/ 82.268	38.598// 82.682	MZ+ZZZS

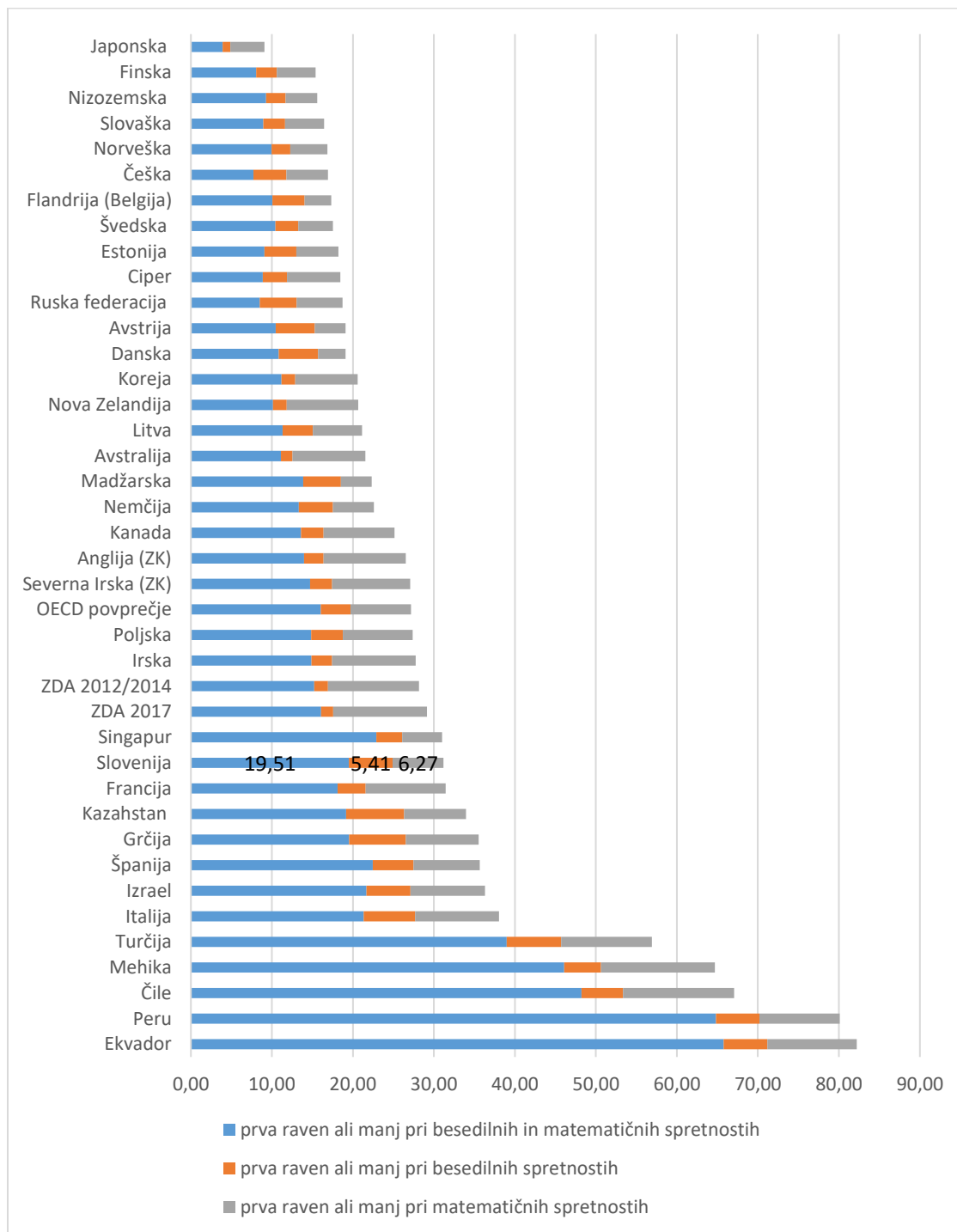
Vir: Poročila ministrstev

Podatki v zgornji preglednici nam kažejo izrazit padec vključitev odraslih v programe za pridobitev temeljnih in poklicnih kompetenc, v splošno neformalno izobraževanje starejših odraslih in v program PUM-O. V letu 2023 sta bila zaključena oba velika ESS projekta za izpopolnjevanje strokovnih delavcev in pridobivanje temeljnih kompetenc odraslih v neformalnih programih, zato je padec vključenosti v različne neformalne izobraževalne programe, vključenih v letu 2023, izrazit. V letu 2023 je bilo vključenih v programe za dvig digitalne kompetence 8.800 odraslih. Vključitev v programe kulturne dediščine, usposabljanjih na področju knjige in mentorjev, na področju pridobivanja novih znanj in na področju kulture rahlo dvigujejo vključenost. Povečal se je tudi obisk Kulturnega bazarja. Bistveno pa se je povečala vključenost v preventivnih programih za zdrav način življenja in opuščanja razvad ter v programu Začetna integracija priseljencev.

5.1.1.3 Delež odraslih v starosti od 24 do 65 let z najnižjimi dosežki v besedilnih in matematičnih spretnostih se bo znižal z 31 % (PIAAC) 2016 na manj kot 20 %.

Kazalnik je bil oblikovan na podlagi podatkov o deležu odraslih z najnižjimi dosežki v besedilnih in matematičnih spretnostih pri zadnjem merjenju spretnosti odraslih v raziskavi Spretnosti odraslih PIAAC 2016. Med ukrepe četrtega prednostnega področja ReNPIO 2022–2030 je bil vključen ukrep »omogočanje vključitve Slovenije v drugi cikel raziskave PIAAC« (ReNPIO 2022–2030, str. 66). Zato je bilo upravičeno pričakovanje, da se bodo zagotovila nova merjenja spretnosti odraslih v teku izvajanja resolucije in bo mogoče s primerljivo metodologijo ugotoviti spremembe v stanju spretnosti odraslih v smeri zmanjševanja deleža odraslih z najnižjimi dosežki v primerjavi z izhodiščnim stanjem leta 2016, ko je ta delež znašal 31 % (graf 1).

Graf 1: Deleži odraslih, ki so dosegli prvo raven in manj pri besedilnih in/ali pri matematičnih spretnostih, v Sloveniji, v primerjavi z drugimi sodelujočimi državami in povprečjem OECD⁴

Vir: Survey of Adult Skills (PIAAC, OECD, 2019, str. 53)

⁴ Vir: OECD (2019). Skills Matter: Additional Results from the Survey of Adult Skills, OECD Skills Studies. OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/1f029d8f-en>.

5.1.1.4 Vključenost odraslih v starosti od 55 do 64 let v katero koli obliko organiziranega izobraževanja se bo s 27 % (AIO 2016) povečala na 35 % (UIO 2028).

Preglednica 12: Udeležba odraslih v starosti od 55 do 64 let v programih VŽU v izbranih državah EU, v letih merjenja z Anketo o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO)

Leto	2007	2011	2016	2022
Švedska	60,6	57,5	54,7	63,8
Nemčija	28,2	38,6	43,9	51,5
Madžarska	2,5	21,7	38,2	50,6
Danska	28,6	45,5	37,0	46,0
Avstrija	25,4	35,7	41,3	43,3
Finska	37,8	35,5	34,3	38,3
Estonija	27,5	32,6	30,4	37,5
EU 27	18,5	26,0	31,6	35,4
Slovenija	22,2	22,8	27,3	27,9
Italija	11,8	22,3	33,0	26,7
Hrvaška	9,0	/	15,7	15,6

Vir: EUROSTAT

Ta kazalnik je postavljen na podlagi statističnih podatkov iz Ankete o usposabljanju in izobraževanju odraslih (UIO), ki se merijo na nacionalni ravni vsakih šest let in jih objavlja EUROSTAT. Zadnje merjenje je bilo opravljeno za leto 2022. Podatki iz zgornje preglednice nam kažejo, da udeležba skozi obdobja posameznih merjenj raste. Izrazit dvig beležimo pri merjenju v letu 2016, in sicer za 4,5 %. **V letu 2022 se je trend dviga udeležbe precej umiril, saj se je udeležba dvignila za 0,7 %. Če bi se dvig udeležbe na letni ravni poviševal za 0,7 %, kazalnika v letu 2030 ne bomo dosegli (le 33,5 %). Zato bi bil potreben razmislek o strategijah za doseganje dviga vključenosti odraslih v starosti od 55 – 64 let v različne oblike IO na letni ravni, vsaj za 0,9 %.**

5.1.1.5 Vključenost starejših odraslih v starosti od 65 do 74 let v programe VŽU se bo s 4,0 % (ANP4t 2019) povečala na 5,5 % (ANP4t 2030).

Podatke o vključenosti starejših odraslih v starosti od 65 do 74 let v programe VŽU pridobi SURS z vsakoletno anketo o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu (ANP), kar za obdobje zadnjih štirih let prikazuje preglednica 13.

Preglednica 13: Udeležba odraslih v VŽU od 65 do 74 let (ANP4t), izbrane države EU

Država/leto (%)	2020	2021	2022	2023
Danska	10,3	10,3	15,7	21,1
Švedska	13,3	10,9	15,3	19,6
Finska	7,5	7,5	8,2	9,2
Slovenija	1,9	4,7	7,0	6,7
Estonija	3,2	3,1	4,2	5,0
EU 27	1,9	2,3	2,9	3,6
Avstrija	2,1	2,0	2,8	3,4
Italija	1,1	1,7	2,0	3,0
Nemčija	1,0	0,9	1,1	1,2
Madžarska	0,2	0,5	0,9	1,0
Hrvaška	/	0,3	0,4	0,4

Vir: EUROSTAT

Podatki iz zgornje preglednice kažejo, da se je udeležba starejših odraslih v starosti med 65 in 74 let v primerjavi z udeležbo v letih med 2020 (1,9 %) povečala, v letu 2022 na 7,0 %. V letu 2023 pa je udeležba padla na 6,7 %. S tem je bil kazalnik resolucije dosežen (5,5 %) oz. presežen. Ker je padec udeležbe v letu 2023 očiten, nas postavlja pred izziv dviga vzdrževanja udeležbe starejših odraslih v obdobju med 65 in 74 let. Izziv je še posebej pomemben, saj je Slovenija edina država s padcem vključenosti starejših v letu 2023, v primerjavi s primerjanimi državami in s povprečjem EU 27.

5.1.1.6 Vključenost nižje kvalificiranih odraslih v starosti od 25 do 64 let (ISCED 0-2) v programe VŽU, v zadnjih 12 mesecih bo vsaj 30 % do 2030.

Preglednica 14: Udeležba odraslih v VŽU od 25 do 64 let (ISCED 0-2), v letih merjenja po UIO, izbrane države EU

Leto	2007	2011	2016	2022
Švedska	55,9	48,5	45,1	53,2
Madžarska	2,6	32,0	41,6	42,3
Finska	35,2	34,5	36,3	39,3
Nemčija	19,9	27,4	27,4	37,1
Danska	29,9	38,4	31,6	30,6
EU 27	14,9	22,2	22,9	25,1
Avstrija	19,1	31,0	31,3	25,0
Estonija	19,7	22,9	23,5	24,0
Slovenija	12,7	13,2	14,7	16,9
Italija	8,2	19,2	21,2	15,9
Hrvaška	3,9	/	7,4	/

Vir: EUROSTAT

Rezultati iz zgornje preglednice nam kažejo trend dviga udeležbe nižje kvalificiranih odraslih (ISCED 0-2) v starosti med 25 in 64 let v programih VŽU. **Dvig vključenosti te ciljne skupine je 2,2 % med leti merjenja 2016 in 2022. Če bi se ta trend nadaljeval v tej višini, bomo dosegli kazalnik v letu 2030. Tako bi bil delež vključenosti te ciljne skupine v VŽU 34,5 % v letu 2030.**

5.1.1.7 Delež odraslih v starosti od 16 do 74 let z doseženimi najmanj temeljnimi digitalnimi spretnostmi bo 70 % do leta 2030.

Ta kazalnik je namenjen preverjanju doseganja temeljnih digitalnih spretnosti odraslih. Hkrati pa bo zelo dober primerjalni podatek podatku doseganja osnovnih ravni digitalnih spretnosti v raziskavi PIAAC, če se bo Slovenija vključila v tretji krog raziskave.

Preglednica 15: Delež odraslih od 16 do 74 let z doseženimi najmanj temeljnimi digitalnimi spretnostmi

Država/leto (%)	2019	2021	2023
Finska	76,5	79,2	82,0
Danska	70,0	68,7	69,6
Švedska	72,4	66,6	66,5
Avstrija	65,6	63,3	64,7
Estonija	61,6	56,4	62,6
Hrvaška	/	63,4	59,0
Madžarska	/	49,1	58,9
EU 27	56,1	53,9	55,5
Nemčija	/	48,9	52,2
Slovenija	55,1	49,7	46,7
Italija	41,5	45,6	45,8

Vir: EUROSTAT

Podatki v zgornji preglednici so skrb vzbujajoči, saj delež odraslih v starosti med 16 in 74 let z vsaj temeljnimi digitalnimi spretnostmi, pri vsakem merjenju, v Sloveniji pada. **V letu 2023 je ta delež najmanjši (47,70 %), kar Slovenijo umešča krepko pod povprečje EU27 in med izbranimi državami le pred Italijo. Če želimo do leta 2030 doseči načrtovan rezultat (70 % odraslih dosega najmanj temeljne digitalne spretnosti) so potrebni izraziti ukrepi in dodatne aktivnosti ter spodbude, usmerjene v digitalno opismenjevanje odraslih.**

Povzetek ključnih rezultatov in ugotovitev ministrstev v letu 2023 na prvem prednostnem področju

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Na področju izobraževanja starejših je programe medgeneracijskega sodelovanja izvajalo 52 univerz za tretje življenjsko obdobje (lani 56) in vključilo v programe 1.750 udeležencev (načrt 7.000).

Študijski krožki: program je izvajalo 93 organizacij (načrtovano 70) v 166 ŠK (načrtovano 200) in je bilo vključenih 1.772 udeležencev (načrtovano 2.000).

Ministrstvo je v letu 2023 sofinanciralo javnim organizacijam za izobraževanje odraslih strojno in programsko opremo na področju IKT v višini 48.096,40 EUR (lani pa 46.005,17 EUR).

Ministrstvo je v letu 2023 sofinanciralo plače 59 vodij in organizatorjev izobraževanja odraslih (na LU 25 in na SŠ 34). V letu 2022 pa 57 (LU 18 in SŠ 39).

Na DIC-u je opravljalo izpite iz tujih jezikov za pridobitev javno veljavnih potrdil 19 kandidatov (načrtovanih je bilo 50, lani pa je bilo vključenih 42).

V javno veljavne izobraževalne programe, ki ne dajo izobrazbe, je bilo v letu 2023 vključenih 3.499 udeležencev, kar je nekoliko več kot leto pred tem: v letu 2022 je bilo v te programe vključenih 3.260 udeležencev.

Ministrstvo za zdravje in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Ministrstvo za zdravje je zakonsko opredeljeno **javno službo opravljalo** preko ZZZS, in sicer preko preventivnih programov za zdrav način življenja in opuščanja razvad. Programi so bili tudi v letu 2023 načrtovani tako, da bi vključili 38.598 udeležencev. Vključenih pa je bilo kar 82.268 udeležencev. Višja sredstva in višek vključenosti v programe, ki se izvajajo v primarnem zdravstvenem varstvu, so realizirani zaradi sprostitev izvajanja preventivnih dejavnosti po epidemiji covida-19.

Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo javno službo na področju kulturnih dejavnosti izvaja preko javnih zavodov, in sicer: Javne agencije za knjigo (JAK), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS), Slovenskega filmskega centra in Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD).

JAK je razpisovala projekte in programe, namenjene odraslim v splošnih knjižnicah na področju uporabe knjige, novih tehnologij pri promociji branja in nakupovanja knjig. S tem je prispevala k izboljšanju kompetenc komunikacije v maternem jeziku, socialnih kompetenc, kulturne zavesti in izražanja. V izobraževane programe je bilo v letu 2023 vključenih 2.000 udeležencev (načrt 1.500).

ZVKDS je v sklopu javne službe izvajal temeljni projekt Dnevi evropske kulturne dediščine. V izobraževanja in dejavnosti je bilo vključenih 1.800 udeležencev (načrt 1.000).

JSKD je v programe za povečanje dostopnosti izobraževalnih programov na področju kulture vključilo 9.700 udeležencev, kar je 86,6 % manj glede na preteklo leto. Programe je uspešno zaključilo 8.857 udeležencev. Udeleženci so pridobivali poleg specifičnih znanj iz kulturno-umetniškega področja tudi splošne kompetence: kulturna zavest in izražanje, učenje učenja, komunikacija in razumevanje v materinem jeziku, socialne in državljanske kompetence, samoiniciativnost in podjetnost, reševanje konfliktov.

Ministrstvo je tudi v letu 2023 izpeljalo nacionalni projekt Kulturni bazar, ki se ga je udeležilo 1.567 obiskovalcev (načrtovano 1.200). Lani je bil projekt vključen med kazalnike na tretjem prednostnem področju, letos pa smo ga vključili v prvo prednostno področje. To pa zato, ker je bila tematika Kulturnega bazara vezana na razvoj temeljnih kompetenc na področju ustvarjalnosti za trajnostni razvoj, razvoja potencialov na področju kulturno-umetnostne vzgoje in drugih področjih umetnosti in vzgoje.

Ministrstvo za pravosodje

Ministrstvo je izvajalo aktivnosti na področju izobraževanja odraslih preko Centra za izobraževanje v pravosodju (CIP) in preko Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (URSIKS). Tako je CIP v sklopu operacije Učinkovito pravosodje izvajal aktivnosti in zagotavljanje kakovosti v pravosodju, prenovo poslovnih procesov in izboljšanje usposobljenosti zaposlenih v pravosodju, in s tem prispeval k povečanju ter izboljšanju učinkovitosti pravosodja kot celote. V program Krepitev kompetenc zaposlenih v pravosodju in pravosodnih deležnikov je bilo v letu 2023 vključenih 1.944 udeležencev (načrt 3.000), v letu 2022 pa je bilo vključenih 4.982 udeležencev. V program Izobraževanje in usposabljanje v pravosodju pa je bilo vključenih 2.726 udeležencev (načrt 1.000). Vsi vključeni udeleženci so uspešno zaključili izobraževanje.

URSIKS je v letu 2023 vključil v programe razvoja delovnih kompetenc zaprtih oseb 170 udeležencev (načrt 380), uspešno je zaključilo usposabljanja 155 udeležencev.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Ministrstvo je v sklopu prvega prioritete področja financiralo izvajanje programa PUM-o. Program je v letu 2023 izvajalo 12 izvajalcev, sedem iz vzhodne kohezijske regije ter pet iz zahodne kohezijske regije. V program je bilo vključenih 90 udeležencev.

Udeleženci so skozi raznovrstne dejavnosti razvijali različne kompetence: učenje učenja, samoiniciativnost, podjetnost, matematične kompetence, splošna razgledanost, funkcionalna pismenost, spodbujanje dejavne udeležbe v družbi, strpnost do drugačnih, računalniške kompetence, sporazumevanje v maternem in tujem jeziku itn.

V programu PUM-O so bile dejavnosti izvajalcev usmerjene v izvajanje individualnih učnih projektov posameznikov, pri katerih so se udeleženci posvetili učenju za izpite, poklicno maturo, pripravi seminarских nalog, mentorji so pomagali pri komuniciranju z učitelji in drugimi strokovnimi sodelavci na šoli, pisanju življenjepisov, pripravi na razgovore za zaposlitev, reševanju družinske problematike in drugo.

Uprava RS za oskrbo in integracijo migrantov

V letu 2023 je Uprava RS za oskrbo in integracijo migrantov načrtovala krepitev in dvig temeljnih jezikovnih ter splošnih kompetenc priseljencev in oseb s priznano mednarodno zaščito. Tako je načrtovanih 1.500 vključitev priseljencev v Javno veljavni program Začetna integracija priseljencev (ZIP) skoraj podvojila na 3.865 vključenih. V tečaj slovenskega jezika za osebe s priznano mednarodno zaščito se je vključilo 133 udeležencev, načrtovanih vključitev pa je bilo 100.

V programe in dejavnosti so vsa sodelujoča ministrstva v letu 2023 na prvem prednostnem področju vključila **125.144** odraslih.

5.2 Drugo prednostno področje - Izobraževanje za pridobitev izobrazbe

Izobraževanje odraslih za pridobitev izobrazbe predstavlja drugo prednostno področje v ReNPIO 2022–2030. Gre za izobraževanje, kjer odrasli pridobivajo znanja, spretnosti in zmožnosti na osnovnošolski, srednješolski, višješolski in visokošolski ravni izobrazbe in za napredovanje po izobrazbenih ravneh. Hkrati pridobivajo tudi splošna jezikovna, naravoslovna, tehnična, kulturna, umetniška, družbena znanja in digitalne spretnosti ter spretnosti za trajnostni razvoj. S tem krepijo svojo vseživljenjsko naravnost k učenju ter lažjemu premagovanju družbenih in kariernih izzivov.

5.2.1 Cilj: Zvišati izobrazbeno raven odraslih

Cilj je enotno postavljen za celotno področje za vse ravni izobraževanja za pridobitev oziroma zviševanje izobrazbe odraslih. Vendar je stanje na področju doseganja izobrazbene ravni odraslih heterogeno in po stopnji prioritete različno. Rezultati uspešnosti (Vir: poročila ministrstev v LIPO po letih) udejanjanja ciljev in kazalnikov na tam področju v času ReNPIO 2013–2020, statistični podatki in analiza stanja nam kažejo, da je treba razvojne prioritete in ukrepe nameniti predvsem odraslim brez ali z nizko izobrazbo v okviru Nacionalnega okvira kvalifikacij (NOK) in Evropskega okvira kvalifikacij (EQF) do ravni ISCED 5. Dodatni prioritetni poudarek je na starejših odraslih brez oziroma z nizko ravno izobrazbo.

Zato sta na tem področju opredeljena dva kazalnika za spremljanje doseganja zastavljenega cilja na področju. Tovrstna kazalnika sta:

1. Delež vključenih odraslih v program OŠO v starosti od 45 do 55 let se bo od leta 2020 do leta 2030 vsako leto povečal za 2 % glede na predhodno leto.

Statistični podatki nam kažejo, da se nominalno zmanjšuje število odraslih z nedokončano osnovnošolsko izobrazbo. Se je pa v letu 2023 trend zmanjševanja deleža odraslih obrnil. Delež starejših odraslih 55+ se je začel v letu 2023 zmanjševati. Se pa je delež mlajših odraslih brez osnovnošolske izobrazbe 15–54 let, v letu 2023 poveča. Največje povečanje beležimo v starostni skupini 20–34 let.

Cilj zgornjega kazalnika, da se doseže večja vključenost starejših odraslih v starostni skupini 45–55 let v program OŠO in si pridobijo osnovnošolsko izobrazbo, je še vedno aktualen, saj se je v letu 2030 njihovo število povečalo na 3062 oziroma za 454 glede na leto 2022. Odrasli v tej starostni skupini so in še bodo delovno aktivni kar nekaj let.

Preglednica 16: Odrasli vključeni v program OŠO

Program	Leto vpisa v program				
	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	SKUPAJ
Program osnovne šole za odrasle OŠO	1.121	972	1.027	1.224	4.344

Vir: CEUVIZ

Zgornja preglednica nam pokaže, da se je vključenost odraslih v program OŠO, po zmanjšanju v letu 2020/2021 pod 1.000 udeležencev, v letu 2021/2022 ponovno dvignila na 1.027 udeležencev. V letu 2022/2023 pa se je vključenost v program OŠO bistveno zvišala, in sicer na 1.224 vpisanih udeležencev. To je kar 19 % več kot v predhodnem letu.

Preglednica 17: Odrasli vključeni v program OŠO v starostni skupini 45–55 let

Program	Leto vpisa v program				
	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	SKUPAJ
Program osnovne šole za odrasle OŠO	90	59	50	38	237

Vir: CEUVIZ

V nasprotju s trendom dviga vključenosti odraslih v program OŠO, v starostni skupini 18–64 let (torej v celotni skupini odraslih) pa nam podatki, glede števila vključenosti odraslih v starostni skupini 45–55 let v program OŠO, drastično padajo. Podatki v zgornji preglednici nam kažejo, da je bilo v **letu 2022/2023 v program OŠO vključenih le 38 udeležencev v starostni skupini 45–55 let. To pa je kar 24 % manj kot v predhodnem letu.**

Tako je trend vpisa v nasprotju s postavljenim kazalnikom, ki predvideva, da se bo vpis v program OŠO odraslih v starostni skupini 45–55 let povečeval za 2 % na letni ravni.

Da bi obrnili trend vpisa in začeli dosegati kazalnik, je treba pripraviti ustrezne ukrepe za doseganje kazalnika, oziroma presoditi ustreznost postavljenega kazalnika ter ga po potrebi spremeniti.

Kazalnik je treba analizirati in ovrednotiti njegovo uspešnost udejanjanja tudi z vidika demografskih kazalnikov in nominalnih podatkov odraslih prebivalcev brez dokončane osnovnošolske izobrazbe.

Preglednica 18: Število in deleži prebivalcev z nedokončano osnovno šolo

PREBIVALCI Z NEDOKONČANO OSNOVNO ŠOLO			
Leto	Starost	Število	Delež v posameznem letu (%)
2020	15–19 let	856	1,69
	20–34 let	3.477	6,87
	35–44 let	2.438	4,82
	45–54 let	3.313	6,55
	55–64 let	7.394	14,61
	65 + let	33.129	65,46
	Skupaj	50.607	100
2021	15–19 let	803	1,64
	20–34 let	4.221	8,64
	35–44 let	2.575	5,27
	45–54 let	3.316	6,79
	55–64 let	6.499	13,30
	65 + let	31.449	64,36
	Skupaj	48.863	100
2022	15–19 let	738	1,57
	20–34 let	4.614	9,86
	35–44 let	2.608	5,57
	45–54 let	3.326	7,11
	55–64 let	5.662	12,10
	65 + let	29.856	63,79
	Skupaj	46.804	100
2023	15–19 let	877	1,88
	20–34 let	5.658	12,12
	35–44 let	3.062	6,56
	45–54 let	3.570	7,65
	55–64 let	5.118	10,96
	65 + let	28.398	60,83
	Skupaj	46.683	100

Vir: SURS

Demografski trend odraslih prebivalcev z nedokončano osnovno šolo je razviden v zgornji preglednici in nominalno pada iz 50.607 v letu 2020 na 46.804 v letu 2022. Padeč je izrazit in znaša dobrih 7,5 %. Se je pa ta padeč v letu 2023 ustavil in znaša le še 0,25 % (46.683).

Odrasli 65+ ostajajo največja ciljna skupina brez osnovnošolske izobrazbe, a njihovo število pada. Še vedno predstavljajo 60,83 % vseh odraslih brez osnovne šole. Glede na to, da so to osebe po upokojitvi, se ukrepi za dvig izobrazbene ravni in pričakovanje, da se bodo v OŠO aktivno vključili, nanje ne nanašajo.

Ciljna skupina odraslih 45–55 let je konstantna, in njihovo število v obdobju med 2020 in 2022 iz leta v leto niha nekoliko nad 3.300. V letu 2023 se je število oseb z nedokončano OŠ v tej starosti povečalo na 3.570, kar je 0,54 % več kot v letu 2022.

Pri mlajših odraslih v starosti 15–19 let brez osnovne šole beležimo v letu 2023, po relativno hitro nominalnem padanju v letih 2020–2022, porast njihovega števila na 877, kar predstavlja 15,85-% zvišanje glede na leto 2022. Nadaljuje se tudi trend naraščanja števila odraslih v ciljnih skupinah 20–34 let in 35–44 let brez osnovnošolske izobrazbe. Njihovo število narašča konstantno in relativno izrazito. Treba bi bilo analizirati vzroke za takšno naraščanje.

2. Delež odraslih v starosti od 25 do 64 let z dokončano najmanj štiriletno srednjo strokovno izobrazbo se bo z 62,8 % v letu 2019 povečal na 68 % v letu 2030.

Preglednica 19: Delež prebivalcev, starih od 25 do 64 let, z dokončano najmanj štiriletno srednjo šolo

	2020	2021	2022	2023
Moški	57,2	57,8	58,6	58,9
Ženske	70,2	71,1	72,0	72,7
SKUPAJ	63,4	64,2	65,0	65,5

Vir: SURS

Podatki v zgornji preglednici kažejo trend naraščanja populacijskega odstotka odraslih od 25 do 64 let z dokončano najmanj štiriletno strokovno izobrazbo in v letu 2023 znaša že 65,5 %. Trend naraščanja se je sicer rahlo upočasnil, a če se bo ta trend nadaljeval do leta 2030, lahko pričakujemo, da bomo dosegli zastavljeni kazalnik v letu 2029.

Ob tem pa ostaja število moških z dokončano najmanj štiriletno srednjo šolo krepko pod načrtovanim kazalnikom, čeprav se njihov delež povečuje. Delež žensk, ki imajo najmanj štiriletno srednjo šolo, se še naprej povečuje in so že v letu 2020 presegle načrtovani kazalnik.

Preglednica 20: Prebivalci po starostnih kategorijah glede na štiriletno srednješolsko izobrazbo

DOKONČANA ŠTIRILETNA SREDNJA ŠOLA 2020, 2021 in 2022						
Starostne skupine	Leto 2021		Leto 2022		Leto 2023	
	Delež štiriletne SŠ in več	Število prebivalcev, starih od 25 do 64 let, z manj kot štiriletno SŠ	Delež štiriletne SŠ in več	Število prebivalcev, starih od 25 do 64 let, z manj kot štiriletno SŠ	Delež štiriletne SŠ in več	Število prebivalcev, starih od 25 do 64 let, z manj kot štiriletno SŠ
25–29 let	77,4	25.575	76,6	26.044	75,2	27.780
30–34 let	77,4	30.193	77,9	28.789	77,4	28.459
35–39 let	73,2	40.254	74,1	37.805	74,4	36.981
40–44 let	68,6	50.756	69,8	48.581	70,5	47.386
45–49 let	63,0	56.461	64,1	55.770	65,0	55.131
50–54 let	57,9	63.111	58,8	60.645	59,7	59.186
55–59 let	53,5	70.861	54,7	69.305	55,5	68.086
60–64 let	46,3	77.565	48,2	74.340	50,0	71.893
SKUPAJ	64,6⁵	414.776	65,5	401.279	65,9	394.902

⁵ Skupaj delež štiriletne SŠ ali več pomeni povprečni delež vseh starostnih skupin.

Vir: SURS

Zgornja preglednica nam prikazuje število in deleže prebivalcev starih med 25 in 64 let z najmanj štiriletno srednjo šolo po starostnih skupinah. V letu 2023 so zastavljeni cilj dosegle vse starostne skupine v razponu med 25 in 44 leti (68 % v letu 2030). Tudi ciljna skupina med 45 in 49 leti se počasi bliža zastavljenemu kazalniku.

Večji izziv pa predstavljajo odrasli v ciljnih skupinah med 50 in 64 let. Njihov delež z najmanj štiriletno srednjo šolo je še vedno krepko pod izhodiščnim kazalnikom iz leta 2019. Ta ciljna skupina odraslih je delovno aktivna in bo na trgu dela vsaj še 10 do 15 let. Zato je pomembno ciljno načrtovanje ukrepov in aktivnosti za izboljšanje izobrazbene ravni starejših ciljnih skupin odraslih.

Ker smo kazalnik deleža odraslih v starostnih skupinah do 44 let že dosegli (postavljen kazalnik 68 %), je treba vso pozornost, ukrepe, aktivnosti na področju doseganja štiriletne srednješolske izobrazbe nameniti ciljni skupini nad 44 let. Treba je naravnati vse aktivnosti v obliki podpornih dejavnosti in ponudbo javnoveljavnih izobraževalnih programov za pridobitev izobrazbe ciljni skupini nad 44 let, ne glede na zaposlitveni status, saj bo ta ciljna skupina vsaj še 10 do 20 let aktivna na trgu dela.

Čeprav nimamo postavljenega kazalnika na področju višješolskega strokovnega izobraževanja, pa to tudi vpliva na spremljanje izobrazbene ravni odraslih na ravni, ki je vključena v ReNPIO. Zato spremljamo in analiziramo vključenost odraslih v višje strokovne šole.

Preglednica 21: Vpis študentov višjih strokovnih šol od študijskega leta 2019/20 do 2023/24

Študijsko leto	Redni			Izredni			Vseh skupaj
	1. letnik	2. letnik	Skupaj	1. letnik	2. letnik	Skupaj	
2019/2020	2.514	2.818	5.332	2.393	2.539	4.932	10.264
2020/2021	2.363	2.875	5.238	2.069	2.625	4.694	9.932
2021/2022	2.344	2.700	5.044	2.192	2.595	4.787	9.831
2022/2023	2.199	2.613	4.812	2.319	2.149	4.468	9.280
2023/2024	2.203	2.498	4.701	2.241	1.865	4.106	8.807

Vir: CEUVIZ, SURS

Podatki vpisa študentov v programe višjih strokovnih šol, v vpisnem obdobju 2019/2020 do 2023/2024 v zgornji preglednici nam kažejo nominalno zmanjševanje vpisa tako na celotni populaciji študentov kot na rednem in izrednem študiju (odrasli udeleženci). Je pa v letu 2023/2024 zabeležen rahel dvig vpisa v prvi letnik rednega visokošolskega študija. Razmerje med vpisom v redni oz. izredni študij, se je v letu 2023/2024 izrazito povečalo v korist rednega študija, in sicer za 12 %. V prejšnjih letih je bil vpis v izredni študij nižji med 5 % in 10 %, glede na vpis v redni študij.

Odprto ostaja vprašanje o tem, ali je upad nominalnega števila vpisa v ta nivo izobraževanja posledica spreminjanja velikosti populacije ali morda posledica zmanjšane zanimanja za študij na tej ravni.

Potrebna je analiza vzrokov upada vpisa v višješolske programe in presoja teh. Treba bi bilo preveriti ustreznost oziroma prenasičenost ponudbe višješolskih programov v razmerju do zaposljivosti diplomantov. Zagotovo je atraktivnost visokošolskih strokovnih programov z vidika zaposlovanja in plačnega sistema večja. Rezultati analize bi morali s priporočili podati osnovo za načrtovanje nadaljnje strategije razvoja višješolskega izobraževanja.

Preglednica 22: Letni kazalniki za dvig izobrazbene ravni

	Ime programa	Število vključenih udeležencev 2023/realizacija 2023	Število udeležencev, ki so končali program 2023/realizacija 2023	Število različnih programov 2023/realizacija 2023	Število izvajalskih organizacij 2023/realizacija 2023	Pristojna ministrstva
1.	Osnovna šola za odrasle	1.027/1.024	ni podatka	1/1	21/21	MVI
2.	ESS: Javni razpis za financiranje promocije, animacije in učne pomoči 2018–2022	Razpis zaključen v letu 2022	Razpis zaključen v letu 2022	Razpis zaključen v letu 2022	Razpis zaključen v letu 2022	MVI

Vir: Poročila ministrstev

Rezultati v zgornji preglednici nam kažejo, da realizacija ne dosega načrtovanih vključitev. Vendar nam primerjalni podatki vpisa v program OŠO kažejo, da je bil vpis bistveno boljši, kot v letu 2020/2021. Tudi zaključilo je program enako število udeležencev kot v predhodnem letu.

ESS projekt sofinanciranja promocije, animacije in učne pomoči se je zaključil že v letu 2022. Toda ni še podatkov glede nadaljevanja projekta.

V letu 2023 je na področju višjega strokovnega izobraževanja Skupnost višjih strokovnih šol prednostno delala na področju na razvoju sistema kariernega svetovanja in razvoja kadrov na področju kariernega svetovanja. Posodobljena je bila spletna učilnica za študente in karierne svetovalce, izdelana so bila orodja, pripomočki in izobraževalna gradiva in izveden posvet za karierne svetovalce. Na področju izobraževanja za študente na področju karierne orientacije se je štiriurnega programa udeležilo 100 študentov, posveta Izzivi pri delu s študenti s posebnimi potrebami pa se je udeležilo 23 udeležencev. Organiziranih je bilo 12 srečanj z delodajalci v vseh statističnih regijah. Skupaj se je srečanj z delodajalci in regionalnega srečanja udeležilo več kot 700 udeležencev, od tega 176 predstavnikov podjetij in več kot 500 študentov. Krepilo se je sodelovanje z izvajalci svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, z zavodi za zaposlovanje in gospodarstvom. Izvajala se je tudi promocija za večjo prepoznavnost višjega strokovnega izobraževanja pri različnih deležnikih in na dogodkih.

Povzetki ključnih rezultatov in ugotovitev v letu 2023 na drugem prednostnem področju

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Javna služba: je na tem prednostnem področju opredeljena kot izvajanje javnoveljavnega programa osnovne šole za odrasle (OŠO). Program je izvajalo v letu 2022/2023, 21 izvajalcev (dva več kot predhodno leto), vključenih v program je bilo 1024 udeležencev (predhodno leto 1.027). Program pa je zaključilo 144 udeležencev.

V javnoveljavne izobraževalne programe za odrasle je bilo v letu 2023 vpisanih 20.591 udeležencev (v predhodnem šolskem letu 18.184 udeležencev). Tako po letu 2019/2020 ponovno beležimo dvig vpisa v javnoveljavne programe izobraževanja odraslih, a še vedno ne dosegamo vpisa v letu 2019/2022 (21.052 udeležencev).

Na področju izobraževalnih programov za pridobitev izobrazbe je bilo v programe poklicnega, strokovnega in splošnega izobraževanja vpisanih 18.868 udeležencev, kar je 132,9-% dvig glede na predhodno leto (14.195 udeležencev).

V letu 2023 je bilo na drugem prednostnem področju vključenih v programe 18.868 odraslih .

5.3 Tretje prednostno področje - Strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe dela

V okviru tega prednostnega področja je osrednja pozornost namenjena predvsem krepitvi znanja in zmožnosti zaposlenih in njihovega osebnega razvoja za krepitev inovativnosti, produktivnosti in konkurenčnosti na trgu dela. Za odpravo vrzeli med pridobljenimi znanji udeležencev izobraževanja in pričakovani delodajalcev ter dolgoročnejših učinkov je pomembno nenehno posodabljanje in prilagajati študijske in ostale izobraževalne programe. Pomembno pa je tudi razširjati in poglobljati znanja ter spretnosti izvajalcev tovrstnih programov.

5.3.1 Cilj: Povečati usposobljenost prebivalstva za uspešno odzivanje na potrebe trga dela

Cilj je enotno postavljen za celotno prednostno področje in vključuje razvoja in izvajanje programov za usposabljanje in izpopolnjevanje, nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) in neformalne programe usposabljanja in izpopolnjevanja.

Od devetih sodelujočih ministrstev jih je šest oblikovalo ukrepe kot podlago za načrtovanje aktivnosti za doseganje cilja povečanja usposobljenosti odraslih za uspešno odzivanje na potrebe trga dela.

Za doseganje postavljenega cilja sta na tem področju opredeljena dva kazalnika:

1. Od vključenih oseb v APZ (brezposelni in zaposleni) bo 50 % vključenih v programe izobraževanja in usposabljanja do leta 2030.

Preglednica 23: Brezposelni, udeleženi v programih APZ

	2019	2020	2021	2022	2023
Brezposelne osebe konec decembra	75.292	87.283	65.969	53.181	48.353
Vsi vključeni v ukrepe APZ	27.624	20.946	21.396	17.049	10.000
Delež v %	36	24	32	32	20,7

Vir: ZRSZ

Podatki v zgornji preglednici kažejo trend padanja števila brezposelnih oseb na letni ravni. Najizrazitejše zmanjšanje števila brezposelnih beležimo v letu 2021 (24,42 %). V letu 2023 je to zmanjšanje znašalo le 9,07 %. Se pa nominalno zmanjšuje tudi število vključenih v aktivnosti APZ, njihov delež v letu 2022 je znašal 32 %. **V letu 2023 pa le 20,7 % in je bilo v programe APZ vključenih le 10.000 brezposelnih. Če bomo želeli doseči kazalnik do leta 2030, bo treba v prihodnje bistveno bolj intenzivno in sistematično ter z novimi pristopi, promocijo in motivacijo nagovarjati brezposelne za vključevanje v aktivnosti APZ.**

2. Delež podeljenih NPK v okviru APZ se bo do leta 2030 povečal za najmanj 40 % glede na leto 2020.

Preglednica 24: Število in delež NPK v programih APZ

	2019	2020	2021	2022	2023
Vsi vključeni v ukrepe APZ	27.624	20.946	21.396	17.049	10.000
Število podeljenih NPK v APZ	1.010	721	775	642	292
Delež v %	3,6	3,4	3,6	3,8	2,9

Vir: ZRSZ

Podatki v zgornji preglednici kažejo po letu 2020 trend povečevanja deleža brezposelnih, ki so pridobili NPK v okviru aktivnosti APZ na letni ravni (+0,2 %). Se je pa ta trend v letu 2023 obrnil in se je zmanjšala vključenost brezposelnih v programe APZ za 23,68 %.

Potrebna je temeljita analiza vzrokov za padec vključenosti brezposelnih v programe APZ in opredelitev ter izvajanje aktivnosti in pristopov za povečanje vključenosti brezposelnih v programe APZ, saj v nasprotnem primeru ne bomo dosegli zastavljenega kazalnika v letu 2030.

Rezultate uresničevanja ukrepov in aktivnosti po ministrstvih pa spremljamo tudi z analizo doseganja kazalnikov, opredeljenih v letnem programu, za leto 2023.

Preglednica 25: Letni kazalniki za usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela

	Ime programa	Število vključenih udeležencev 2023/realizacija 2023	Število udeležencev, ki so uspešno končali program 2023/realizacija 2023	Število programov 2023/realizacija 2023	Število izvajalskih organizacij/podjetij 2023/realizacija 2023	Pristojna ministrstva
1.	Usposabljanje mentorjev – ESS	756/930	756/930	1/1	2/2	MVI
2.	Programi profesionalnega usposabljanja in izpopolnjevanja:	18.827/13.429	18.827/12.333	556/415	143/126	MVI
3.	Potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij	300/292	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
4.	Delovni preizkus	103/103	se ne zbira	se ne zbira	se ne zbira	MDDSZ
5.	Usposabljanje na delovnem mestu za osebe na področju mednarodne zaščite in tujce	70/16	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
6.	Neformalno izobraževanje in usposabljanje	1.290/1.377	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
7.	Praktični programi za spodbujanje zaposlovanja (MIC)	75/0	0	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
8.	Podporni in razvojni programi - ZRSZ	150/7/136	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
9.	Neformalno izobraževanje in usposabljanje za mlade	918/791	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
10.	Učne delavnice	83/0	se ne zbira	se ne zbira	se ne zbira	MDDSZ
11.	Lokalni programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja	2.800/3.793	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
12.	Spodbujanje vključevanja oseb, ki so pred izgubo zaposlitve, v ukrepe na trgu dela	256/759	podatek se ne zbira	podatek se ne zbira	1	MDDSZ
13.	Podporni in razvojni programi – ZRSZ	1.800/136	se ne zbira	se ne zbira	podatek se ne zbira	MDDSZ
14.	Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju	150/168	168/140	3/3	1/1	MOPE
15.	LIFE IP Care4Climate	980/1.993	980/1.993	25/12	8/8	MOPE
16.	Kino-katedra za pedagoge (Slovenska kinoteka)	352/325	352/325	1/1	1/1	MK

17.	Priprava na strokovne izpite s področja varstva kulturne dediščine v muzejski, konservatorski in konservatorsko-restavratorski dejavnosti	55/77	55/77	3/3	3/3	MK
18.	Pridobivanje dodatnih znanj za mlade na področju kulturnih dejavnosti (JSKD)	31/31	31/31	6/6	1/1	MK (JSKD)
19.	Usposabljanje za specializirane poklice v kulturi - štipendiranje	10/1	7/1	19/1	1/1	MK
20.	Dejavnosti NUK, ZBDS, KSS, OOK za povečanje dostopnosti izobraževalnih programov na področju knjižnične dejavnosti ter izboljšanje bralne kulture odraslih	2.000/2.000	2.000/2.000	32/32	13/13	MK
21.	Večja socialna vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture	320/590		11/11	11/11	MK
22.	Pridobivanje dodatnih znanj za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju ter kulturi na področju glasbe, uprizoritvenih umetnosti in vizualnih umetnosti	1.200/2.000	1.200/2.000	21/21	3/4	MK
23.	Pridobivanje znanj in kompetenc za potrebe dela na področju KKI	120/1.841	120/1.841	4/15	2/2	MK (MCRUK)
24.	Pridobivanje znanj in kompetenc za potrebe dela na področju intermedijske umetnosti, znanosti in novih tehnologij	200/244	200/244	70/51	3/3	MK (konS)
25.	Programi usposabljanja v kmetijstvu, gozdarstvu in živilstvu, ki jih izvajajo nepridobitne in nevladne organizacije	1.000/1.000	1.000/1.000	33/37	33/37	MKGP
26.	Svetovalna dejavnost v kmetijski službi – izobraževanje in usposabljanje svetovalcev	60.000/60.000	60.000/60.000	1/1	1/1 (Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – KGZS)	MKGP
27.	Svetovalna dejavnost v čebelarstvu – izobraževanje in usposabljanje svetovalcev	10.000/10.000	10.000/10.000	1/1	1/1 (Čebelarstva zveza Slovenije)	MKGP
28.	Programi svetovanja za lastnike gozdov – gojenje in varstvo gozdov,	2.500/3.000	2.500/3.000	12/12	1/1 (ZGS – Zavod za gozdove Slovenije)	MKGP

	večnamensko gospodarjenje					
29.	Svetovanje lastnikom gozdov pred izdajo odločb – izobraževanje in usposabljanje svetovalcev	75.000/95.719	75.000/95.719	7/7	1/1 (ZGS – Zavod za gozdove Slovenije)	MKGP
30.	Program razvoja podeželja 2014–2020 – ukrep prenosa znanja in dejavnosti informiranja	22.000/15.634	22.000/15.634	3/3	3/3	MKGP
31.	2023: intervencija: izmenjava znanj in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev	22.000/8.758	22.000/8.758	1/1	1/1	MKGP
32.	Usposabljanje v čebelarstvu	1.300/776	1.300/776	1/5	1 (Čebelarstva zveza Slovenije)	MKGP
33.	Zatiranje škodljivcev in bolezni čebel, zlasti varoze	1.000/1.108	1.000/1.108	1/5	1 (Nacionalni veterinarski inštitut)	MKGP
34.	Razvoj delovnih kompetenc zaprtih oseb	380/170	290/155	39/20	6/	MP – URSKIS
35.	Uvedba modela kompetenc znanja in veščin ter usposabljanj in izobraževanj v pravosodju, v okviru Operacije učinkovito pravosodje (operacija ESS)	3.000/1.944	3.000/1.944	20	1/1	MP – CIP
36.	Izobraževanje in usposabljanje v pravosodju	1.000/2.726	1.000/2.726	40	1/1	MP – CIP

Vir: Poročila ministrstev

Podatki iz zgornje preglednice nam kažejo, da se je v lokalne programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja ter programe spodbujanja vključevanja oseb, ki so pred izgubo zaposlitve, vključilo bistveno več udeležencev od načrtovanih. Prav tako se je izrazito povečala vključenost v programe za pridobivanje znanj in kompetenc za potrebe dela na področju kulture in strokovnih delavcev v izobraževanju ter kulturi na področju glasbe, uprizoritvenih umetnosti in vizualnih umetnosti. Izrazito pod načrtovanimi pa so vključitve na področju izmenjave znanj in prenosa informacij ter usposabljanje svetovalcev v kmetijstvu, usposabljanja v čebelarstvu in uvedbe modela kompetenc znanja in veščin ter usposabljanj in izobraževanj v pravosodju, v okviru Operacije učinkovito pravosodje. Realizacija ostalih kazalnikov se giba v okviru načrtov posameznih ministrstev.

Povzetek ključnih rezultatov in ugotovitev posameznih ministrstev v letu 2022 na tretjem prednostnem področju

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Na področju usposabljanja mentorjev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom po izobraževalnih programih za pridobitev izobrazbe (2021–2023) je bilo vključenih v letu 2023 skupaj 930 mentorjev zaposlenih pri delodajalcih.

Ministrstvo je sofinanciralo usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev. V letu 2023 je bilo načrtovanih 18.827 vključitev, dejansko pa se je v programe vključilo 13.429 strokovnih delavcev. Od tega je programe tudi zaključilo 12.333 udeležencev.

V letu 2023 se je nadaljevala modernizacija srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja, vključno z vajeništvom in prenovo višješolskih študijskih programov.

V letu 2023 pa sta bila v fazi načrtovanja dva pomembna evropska projekta. Prvi nosi naslov Spodbujanje odličnosti v poklicnem in strokovnem izobraževanju ter promocijske aktivnosti. Namen projekta je doseči večjo prepoznavnost, privlačnost in konkurenčnost PSI preko promocijskih aktivnosti, kot so predstavitve poklicev in šol, tekmovanja v poklicnih spretnostih, in zagotavljanje promocije na digitalnih in klasičnih medijih, z izvajanjem aktivnosti za promocijo deficitarnih poklicev ter seznanjanje zainteresirane javnosti s poklici prihodnosti. Temeljni cilj projekta je zagotavljanje kontinuirane promocije PSI, ki je nujno za ohranjanje in povečevanje deleža vpisanih dijakov in študentov.

Drugi projekt, ki se je začel izvajati v letu 2023, pa nosi naslov Temeljne kompetence 2023–2029. Namen projekta je povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje ter izboljšati kompetence, ki jih odrasli potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, večje zaposljivosti in mobilnosti ter osebnega razvoja za delovanje in odzivanje na tehnološke, demografske in podnebne spremembe v sodobni družbi.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Na področju praktičnega usposabljanja so se vključile v delovni preizkus 103 brezposelne osebe (175 leta 2022), zaposlilo pa se je 38 oseb (37 %).

V program potrjevanja NPK in TK se je od načrtovanih 780, vključilo 292 brezposelnih oseb (642 v letu 2022). V različne podporne in razvojne programe je bilo vključenih 136 brezposelnih oseb (163 v letu 2022). Največ vključitev je bilo v programe za pridobitev temeljnih in poklicnih kompetenc TPK, programe Neformalnega izobraževanja in usposabljanja ter program Digit Rože. Upad vpisa je predvsem posledica zaključka projektov, financiranih iz ESS sredstev.

V lokalne programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja je bilo vključenih 3.793 brezposelnih oseb. Največ je bilo vključenih v program slovenskega jezika na ravni zahtevnosti A1, program slovenščine kot drugega tujega jezika ter digitalne pismenosti.

ZRSZ je preko verificiranih izvajalcev v programe formalnega izobraževanja vključil 363 brezposelnih oseb. Od tega se jih je največ vključilo v program OŠO, in sicer 305. V lokalne programe neformalnega izobraževanja in usposabljanja se je vključilo 3.793 brezposelnih oseb (v letu 2022 je bilo 5.350 vključitev).

Izrazito se je povečal vpis oseb, ki so pred izgubo zaposlitve v programe ukrepov na trgu dela. V letu 2023 je bilo vpisanih kar 759 oseb, načrtovanih pa je bilo 256 vključitev.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Ministrstvo vsako leto preko javnih razpisov nevladnim organizacijam financira podporo strokovnim prireditvam, stanovskemu in interesnemu povezovanju na treh področjih: nepridobitnim združenjem na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja, nepridobitnim organizacijam pri organizaciji strokovnih in jubilejnih dogodkov ter pomoč za prenos znanja in informiranja na področju predelave. Ministrstvo je v ta namen zagotovilo 245.560 EUR ter z naknadno prerazporeditvijo sredstev še dodatna sredstva v višini 109.440 EUR. Tako je bilo za javne razpise na volji 355.000 EUR. Od tega je bilo izplačano 37 upravičencem 347.010,15 EUR.

Javna kmetijska svetovalna služba

V skladu z zakonom izvaja javno službo Kmetijsko gozdarska zbornica. V svetovalno dejavnost v kmetijski službi je bilo vključenih 60.000 svetovancev (načrt 60.000). V okviru javne gozdarske službe je bilo vključenih v programe svetovanja za gojenje, varstvo in večnamensko gospodarjenje 3.000 lastnikov gozdov (načrt 2.500), v svetovanje lastnikom gozdov pred izdajo odločb – izobraževanje in usposabljanje svetovalcev je bilo vključenih 95.719 udeležencev (načrt 75.000). V programe usposabljanja v čebelarstvu je bilo vključenih 776 udeležencev (načrt 1.300), v programe zatiranja škodljivcev in bolezni čebel pa 1.108 udeležencev (načrt 1.000).

V sklopu nacionalnega projekta Program razvoja podeželja 2014–2022 pri ukrepu prenosa znanja in dejavnosti informiranja je bilo v razne programe, delavnice in dejavnosti vključenih 15.634 udeležencev (načrt 22.000).

Ministrstvo za okolje, prostor in energetiko

V letu 2023 je ministrstvo v okviru programa, financiranega iz Sklada za podnebne spremembe, imenovanega Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju, skupaj z izvajalcem Andragoški center Slovenije, izvedlo številne aktivnosti, katerih namen je bil graditi okoljsko ozaveščenost in s podnebnimi spremembami povezano znanje in veščine pri odrasli populaciji Slovenije. V ta namen so v sodelovanju z Andragoškim centrom pritegnili izbrane študijske krožke v program Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju in obogatili vsebine delovanja študijskih krožkov s podnebnimi vsebinami, pri čemer je bila v izvajanje študijskih krožkov uvedena tudi t. i. občanska znanost (citizen science). Načrtovano je bilo 150 vključitev odraslih v študijske krožke, vključenih pa je bilo 168 udeležencev. Izobraževanje pa je zaključilo 140 vključenih udeležencev.

Usposabljanje in izobraževanje, ki se izvaja v okviru osemletnega projekta LIFE IP CARE4CLIMATE, kjer gre za krepitev zmogljivosti zaposlenih in deležnikov za izvajanje ukrepov, ki so opredeljeni v Nacionalnem energetsko podnebnem načrtu in akcijskih načrtih na področjih: trajnostna mobilnost, učinkovita raba energije, trajnostna gradnja, odpadna hrana in trajnostna raba zemljišč ter izvajanje zelenih javnih naročil. V letu 2023 je bila načrtovana vključitev 980 udeležencev, vključilo pa se je 1.993 udeležencev, ki so tudi vsi zaključili izobraževanje.

Ministrstvo za kulturo

Kino katedra za pedagoge Slovenske kinoteke je v okviru pedagoško andragoškega programa pripravila program Proučevanje in poučevanje filmske estetike za pedagoge. Vključili so 449 udeležencev (načrt 790).

V programe za pridobivanje dodatnih znanj za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju ter kulturi na področju glasbe, uprizoritvenih umetnosti in vizualnih umetnosti, se je vključilo 1.200 udeležencev (načrt 1.200).

V dejavnosti na področji povečanja dostopnosti izobraževalnih programov na področju knjižnične dejavnosti in izboljšanje bralne kulture odraslih, ki jih izvajajo NUK, ZMOS, KSS in OOK, se je vključilo kar 18.982 udeležencev, od 2.000 načrtovanih.

Ministrstvo za pravosodje

V program Krepitev kompetenc zaposlenih v pravosodju in pravosodnih deležnikov je bilo v letu 2023 vključenih 2.726 udeležencev iz sodišč, državnih tožilstev, državnih odvetništev, ter tudi posamično iz policije, centrov za socialno delo ipd. V okviru omenjenega programa je bilo izvedenih 28 različnih izobraževanj, v skupno 45 izvedbah.

V okviru programa Izobraževanje in usposabljanje v pravosodju je bilo izvedenih 40 različnih izobraževanj (od tega so bila na daljavo izvedena tri izobraževanja), v skupno 70 izvedbah, kjer je bilo vključenih 2.726 udeležencev. Programe in aktivnosti je izvajal Center za izobraževanje v pravosodju (CIP). URSKS pa je v letu 2023 od načrtovanih 380 udeležencev vključil v programe razvoja kompetenc zaprtih oseb 290 udeležencev, od teh je zaključilo programe 155 oseb.

Tako je ministrstvo skupaj izvedlo 68 različnih izobraževanj v 115 izvedbah, kjer je bilo vključenih 4.962 udeležencev.

Ministrstvo za infrastrukturo

Vse aktivnosti in kazalnike ministrstva, ki so bili v letu 2022 vključeni v tretje prednostno področje Strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe trga dela, smo v letu 2023 vključili v peto prednostno področje Dejavnosti na področju izobraževanja odraslih.

V letu 2023 je bilo na tretjem prednostnem področju vključenih s strani sodelujočih ministrstev **232.787 odraslih.**

5.4 Četrto prednostno področje - Raziskave in razvoj

Raziskave so pomembna podlaga za vodenje učinkovite in na podatkih utemeljene politike izobraževanja odraslih. Zagotavljajo potreben razvoj andragoške teorije in stroke ter dajejo podlage za razvoj temeljnih konceptov za razvoj. Temeljne in aplikativne raziskave so interdisciplinarne. Posamezne raziskave so lahko usmerjene k posameznim perečim temam, ki so ključne pri nadaljnjem razvoju politik izobraževanja odraslih.

Razvojna dejavnost je izrazito povezana z ostalimi prednostnimi področji in temelji na rezultatih raziskovalne dejavnosti. Načrtovanje razvojne dejavnosti vodi v nenehno inoviranje in posodabljanje področja ter bogati andragoško teorijo in prakso ter odgovarja na pereče družbene izzive.

5.4.1 Cilj: Okrepiti razvoj in raziskave na področjih izobraževanja odraslih

Cilj je enotno postavljen za celotno prednostno področje in naravnano na krepitev in izboljševanje stanja na področju raziskav in razvoja skozi celotno obdobje veljavnosti ReNPIO do leta 2030.

Za spremljanje in doseganje postavljenega cilja za področje so bili oblikovani trije kazalniki, po katerih bomo analizirali uspešnost udejanjanja ukrepov skozi aktivnosti in izvajanja programov ter dejavnosti.

Ti trije kazalniki so:

1. Izpeljava raziskave v drugem ciklu PIAAC v Sloveniji;
2. Izpeljava najmanj treh CRP za potrebe izobraževanja odraslih;
3. Izpeljava šestih razvojnih projektov na državni ravni za prenos teoretskih in raziskovalnih spoznanj v izobraževanju odraslih.

Spremljanje in analiza stanja na področju raziskovalne in razvojne dejavnosti v letu 2023 pa nam pokaže naslednje rezultate oziroma dosežke po posameznih kazalnikih:

Izpeljava raziskave v drugem ciklu PIAAC v Sloveniji

V letu 2023 Slovenija ni vključena v prvi krog drugega cikla raziskave PIAAC, ki poteka v sodelujočih državah, v organizaciji OECD. Ne moremo govoriti o doseganju kazalnika glede izpeljave raziskave PIAAC v drugem ciklu. Na medresorski ravni dialog o vključenosti Slovenije v drugi krog drugega cikla še poteka.

Izpeljava najmanj treh CRP za potrebe izobraževanja odraslih⁶

V letu 2023 je potekal raziskovalni projekt CRP z naslovom **Vseživljenjsko učenje odraslih za trajnostni razvoj in digitalni preboj – VŽU preboj**. Projekt se je začel 1. septembra 2021 in se je zaključil 31. avgusta 2023.

Projekt sofinancirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) in Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI). Projekt vodi Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem. Projektni partnerji pa so še: Andragoški center Slovenije (ACS) in tri fakultete Univerze v Ljubljani: Filozofska fakulteta, Ekonomska fakulteta in Upravna fakulteta.

⁶ <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-230-5.pdf>

<https://www.acs.si/digitalna-bralnica/program-dela-kadrovski-in-financni-nacrt-andragoskega-centra-slovenije-za-letu-2022/>. (stran 40 in 41)

Namen projekta je odgovoriti na vprašanje o stanju in dejavnikih, ki spodbujajo vseživljenjsko učenje (VŽU). Cilj projekta je preučiti novejša teoretska modela vseživljenjskega učenja s poudarkom na trajnostnem razvoju in digitalnemu preboju.

Rezultati projekta so naravnani tako, da se bodo lahko prenašali v prakso k različnim končnim uporabnikom, na različnih ravneh. Pripravljena bo analiza teoretičnih izhodišč ter analiza VŽU glede na reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih po regijah v Sloveniji.

Spremljanje kazalnika nam pokaže, da razvojno sledimo doseganju tega cilja s postopno pripravo, prijavo in realizacijo ciljnih raziskovalnih projektov (CRP). Tako je treba v obdobju 2024–2030 izpeljati še dva CRP-a.

Izpeljava šestih razvojnih projektov na državni ravni za prenos teoretskih in raziskovalnih spoznanj v izobraževanju odraslih

To so razvojni projekti na državni ravni, ki so financirani iz nacionalnih javnih sredstev, lahko pa tudi iz sredstev evropske kohezijske politike in jih izvajajo nacionalni zavodi oziroma partnerstva izvajalskih organizacij na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. Namenjeni so prenosu teoretskih in raziskovalnih spoznanj ter rezultatov preko razvoja novih oziroma prenove izobraževalnih programov za odrasle, razvoja novih konceptualnih rešitev, modelov, strategij in dejavnosti v prakso.

Njihovi rezultati pomenijo bistvene novosti oziroma izboljšave pri razvoju posameznih strokovnih področij v sistemu izobraževanja odraslih. Te razvojne projekte na državni ravni lahko izvaja nacionalni javni zavod za izobraževanje odraslih ali več nacionalnih javnih zavodov na področju vzgoje in izobraževanja, če je v projekt vključeno tudi področje izobraževanja odraslih. Lahko pa se izvajajo tudi v obliki mednarodnih razvojnih projektov na področju izobraževanja odraslih.

Razvojni projekti na državni ravni

1. Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju⁷

Nacionalni razvojni projekt je koordiniran s strani MVI v obliki konzorcija, v njem pa so vključeni: Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Center RS za poklicno izobraževanje, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, Andragoški center Republike Slovenije in Center šolskih in obšolskih dejavnosti.

Projekt je financiran v okviru ukrepa 3.5 Sklada za podnebne spremembe v obdobju izvajanja projekta 1. 3. 2022–31. 12. 2023.

Namen projekta je podpreti sistematično vključevanje podnebnih ciljev in vsebin v predšolsko vzgojo, osnovno in srednješolsko izobraževanje, višješolsko strokovno izobraževanje in izobraževanje odraslih.

Cilj programa je priprava, preizkušanje in evalviranje celostnega programa ozaveščanja ter vzgoje in izobraževanja o podnebnih spremembah v kontekstu vzgoje in izobraževanja za trajnost, priprava predloga načrta uvajanja programa na področju posameznih področij VIZ z vzpostavitvijo sistemskega pristopa k vzgoji in izobraževanju ter ozaveščanju o podnebnih spremembah in razvoju kompetenc za prehod v nizkoogljično družbo ter vzpostavitev demonstracijskih šol in organizacij za izobraževanje odraslih.

Pričakovani rezultati za IO: 2 strokovni gradivi: Konceptualizacija VITR in EAEA konferenca, program izobraževanja: Osnove podnebnega izobraževanja odraslih, posodobljeno učno gradivo: Znamenja trajnosti, 2 novi učni gradivi v obliki osnutka (1. Krhka ravnotežja (tiskana), 2. učno gradivo (osnutek, še brez naslova).

⁷ Vir: <https://cpi.si/projektna-dejavnost/sklad-za-podnebnne-spremembe/podnebni-cilji-in-vsebine-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>.

2. Modernizacija srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja, vključno z vajeništvom, prenova višješolskih študijskih programov ter vzpostavitev digitalno podprtih učnih mest 2022–2026.⁸

Nacionalni razvojni projekt poteka v obdobju med leti 2022 in 2026 in je financiran iz sredstev evropskega Načrta za okrevanje in odpornost. V obliki neposredne potrditve projekt izvaja Center RS za poklicno izobraževanje.

Namen projekta je ob krepitvi kompetenc za digitalni in zeleni prehod, tudi razvoj prilagodljivosti, odpornosti in odzivnosti poklicnega izobraževanja na potrebe trga dela, vpliv na gospodarsko okrevanje, uravnotežen gospodarski, okoljski in družbeni razvoj ter spodbujanje socialne vključenosti.

Ključni kazalniki projekta:

1. 5 prenovljenih srednješolskih programov do konca leta 2024,
2. 20 srednješolskih programov in
3. 16 višješolskih programov pa do leta 2026.

Aktivnosti izvedene v letu 2023:

- analiza izvajanja odprtega dela kurikula,
- sistemska analiza višješolskih študijskih programov,
- analiza minimalnih standardov za vzpostavitev digitalno podprtih učnih mest,
- študija o sistemski ureditvi PSI v izbranih EU državah,
- mednarodna primerjava o sistemski ureditvi PSI v izbranih državah EU, vključno z možnostjo izvajanja vajeniške oblike izobraževanja na višjih strokovnih šolah,
- analiza višješolskih študijskih programov in
- mednarodna primerjava o sistemski ureditvi višješolskega izobraževanja.

Pričakovani rezultati na področju IO: Vsi prenovljeni srednješolski in višješolski programi se bodo izvajali tudi na področju srednješolskega in višješolskega izrednega izobraževanja za odrasle.

3. LIFE-IP Care4Climate⁹

Nacionalni razvojni projekt poteka v obdobju med 1. 2. 2022 in 1. 3. 2024, in ga vodi Center RS za poklicno izobraževanje. Projektna sredstva zagotavlja Proračun RS iz Sklada za podnebne spremembe.

Namen akcije je:

- krepiti prisotnost vsebin, povezanih s podnebnimi spremembami in nizkoogljično družbo v višješolskih in visokošolskih izobraževalnih programih;
- krepiti kompetence, potrebne za prehod v nizkoogljično družbo pri diplomantih višje- in visokošolskih programov v Sloveniji;
- okrepiti povezave med slovenskimi ustanovami višjega in visokega šolstva ter ostalimi deležniki prehoda v nizkoogljično družbo v Sloveniji in Evropi.

Pričakovani rezultati so:

- prenova matrike Ključne kompetence za trajnostni razvoj (**tudi za področje IO**);
- devet modelov umeščanja ključnih kompetenc za trajnostni razvoj v izbrana strokovna področja na VI. ravni zahtevnosti, kjer se bo opredelilo na kakšen način se vključujejo elementi trajnostne kompetence v poklicne standarde na posameznem strokovnem področju ter vključilo ključne vsebine trajnostnega razvoja, značilne za vsakega od devetih glavnih strokovnih področij s specifikami podpodročij (**tudi za področje IO in na področju izrednega IO**);
- Priročnik za vključevanje strokovnih vsebin blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe ter vsebin trajnostnega razvoja v poklicne standarde in višješolske izobraževalne programe (**tudi za področje IO in na področju izrednega IO**).

⁸ Vir: <https://cpi.si/projektna-dejavnost/nacrt-za-okrevanje-in-odpornost/modernizacija-srednjega-poklicnega-in-strokovnega-izobrazevanja-vkljucno-z-vajenistvom-prenova-visjesolskih-studijskih-programov-ter-vzpostavitev-digitalno-podprtih-ucnih-mest/>

⁹ Vir: <https://cpi.si/projektna-dejavnost/sklad-za-podnebnne-spremembe/life-ip-care4climate/>

4. Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)¹⁰

Nacionalni razvojni projekt poteka v obdobju med 28. 10. 2022 in 31. 12. 2025 in ga vodi Zavod RS za šolstvo. Finančna sredstva, namenjena za izvedbo projekta, so namenjena iz proračuna RS in iz Mehanizma za okrevanje in odpornost.

Na osnovi Izhodišč za prenovo kurikuluma za vrtce bo prenovljen kurikulum za vrtce. Na osnovi Izhodišč za prenovo učnih načrtov osnovnošolskega in gimnazijskega izobraževanja in Izhodišč za prenovo katalogov znanja za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju bo pripravljen dokument za umeščanje skupnih ciljev v učne načrte in kataloge znanja za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju ter bodo prenovljeni učni načrti in katalogi znanj za splošnoizobraževalne predmete v poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki bodo smiselno in strokovno utemeljeno vključevali med drugim tudi kompetence za trajnostni razvoj, digitalne kompetence, podjetnostne kompetence, vključno s finančno pismenostjo ipd.

Namen projekta je predvsem:

- opremiti učence in dijake ter strokovne delavce vzgojno-izobraževalnih zavodov s kompetencami, pomembnimi za soočanje z aktualnimi izzivi in izzivi prihodnosti (kompetencami za trajnostni razvoj, digitalnimi kompetencami, kompetencami podjetnosti, ki vključujejo finančno pismenost, ustvarjalnost, sodelovanje, izkustveno učenje ipd.), za krepitev odpornosti izobraževalnega sistema, ki predstavljajo skupne cilje izobraževalnih programov;
- opremiti otroke v vrtcih in strokovne delavce vzgojno-izobraževalnih zavodov s kompetencami, pomembnimi za soočanje z aktualnimi izzivi in izzivi prihodnosti (kompetencami za trajnostni razvoj, digitalnimi kompetencami, kompetencami podjetnosti, ki vključujejo finančno pismenost, ustvarjalnost, sodelovanje, izkustveno učenje ipd.), za krepitev odpornosti izobraževalnega sistema, tako da se jih smiselno umesti v kurikulum za vrtce;
- preveriti in aktualizirati temeljne vsebine računalniškega in informacijskega znanja (RIN) oz. jih smiselno zajeti v prenovljenih učnih načrtih in katalogih znanj tega predmetnega področja in
- izboljšati usklajenost kompetenc z zahtevami za učinkovitejše prehajanje med stopnjami, izobraževanja, pri poklicnem in strokovnem izobraževanju pa tudi z zahtevami trga dela za lažji prehod učečih se na trg dela.

Pričakovani rezultati na področju IO: v sklopu projekta se bo opravila tudi prenova Programa OŠ.

5. Razvojni programi na področju izobraževanja odraslih, financirani iz programa Evropske unije Erasmus+

V letu 2023 se je v Sloveniji izvajalo 12 partnerskih razvojnih projektov na področju izobraževanja odraslih. Vsebinsko so se projekti vezali na področja razvoja pristopov, modelov, oblik izpopolnjevanja, orodij in gradiv na področju razvoja temeljnih kompetenc, medgeneracijskega sodelovanja, posebnih potreb, socialne vključenosti in trajnostnega razvoja.

Kot projektni rezultati bodo nastali novi programi, orodja, gradiva in pilotne izvedbe, v obliki implementacije rezultatov v izobraževalno prakso odraslih v Sloveniji. CMEPIUS je v letu 2023 te projekte sofinanciral iz EU sredstev programa ERASMUS+.

¹⁰ Vir: <https://www.zrss.si/projekti/prenova-izobrazevalnih-programov-s-prenovo-kljucnih-programskih-dokumentov-kurikuluma-za-vrtce-ucnih-nacrtov-ter-katalogov-znanj/>.

Preglednica 26: Razvojni programi na področju izobraževanja odraslih, financirani iz programa Evropske unije Erasmus+

Št.	Organizacija	Naslov projekta	Povezava na spletno stran projekta
1.	Ljudska univerza Ptuj	Skills For Employment: Acquiring employment skills in adult education through gamification	https://s4eg.eu/ .
2.	Ljudska univerza Ptuj	TuDORs: Turning the Learning Disabilities into Opportunities	https://tudors.academy/sl/
3.	Gerontological research institute	A creative social prescription approach: promoting wellbeing of persons of older age through creativity-based intergenerational activities	https://creationpop.eu/sl/ .
4.	Inštitut za transmedijski dizajn – Zavod za umetniško ustvarjanje	Twisted Tales Educational Toolkit for parent tutoring and inter-generational learning	https://twistedtales.tv/
5.	Ljudska univerza Ptuj	Senior's Anti-Fake Education	https://www.safeseniors.eu .
6.	Ljudska univerza Zavod za izobraževanje odraslih in mladine Lendava	Help to opportunities	https://www.lulendava.si/h2o .
7.	Razvojni center srca Slovenije d.o.o.	Digital Generations	https://digitalgenerationsproject.eu/ .
8.	UPI - ljudska univerza Žalec	Blended learning Train-the-Trainer	https://www.upi.si/portfolio/blitt-postani-sampion-kombiniranega-ucenja/ .
9.	Univerzitetni rehabilitacijski institut Republike Slovenije - Soča	Mental Health Awareness & Education for Parents, Guardians, Educators, and School Administrators of Teenagers - SIGN	https://youthmentalhealth.eu/ .
10.	Zavod RISA, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje	Spoken Easy Language for Social Inclusion	https://selsi.eu/en/ .
11.	Izobraževalni center Geoss d.o.o.	Comics for Promoting Plant-Based Agriculture	https://www.ic-geoss.si/en/projects/com4agriplant/
12.	Zasavska ljudska univerza	Escape to Happiness	https://www.zlu.si/projekti/erasmus-projekti/pobeg-k-sreci---escape-to-happiness-ka2/ .

Spremljanje kazalnika v letu 2023 kaže, da so v tem letu potekali ali so se zaključevali štiri razvojni projekti na državni ravni za prenos teoretskih in raziskovalnih spoznanj v izobraževanju odraslih. Hkrati pa je potekalo dvanajst mednarodnih partnerskih razvojnih projektov sofinanciranih iz sredstev Erasmus+.

Raziskovalni projekti na področju izobraževanja odraslih¹¹

Raziskovalno nalogo je naročilo in financira MVI v letnem delovnem načrtu ACS za leti 2022 in 2023. Glede ravni udeležbe prebivalstva v VŽU se je v Sloveniji leta 2021 zgodila izrazita sprememba. V letu 2011 je bila država med uspešnejšimi v EU, po tem letu pa se je delež vključenih vsako leto nižal, najnižji dosežek je bil leta 2020 – 8,4 %. Nato se je stanje glede deleža udeležbe odraslih v organiziranih izobraževalnih dejavnostih izrazito spremenilo, saj je država dosegla zelo visok 18,9-% delež vključenosti.

Izrazita nihanja v deležu izobraževalne aktivnosti odraslih odpirajo vprašanja o tem, kateri so dejavniki, razlogi in ovire, ki vplivajo na izobraževalno aktivnosti in zakaj je precejšen delež prebivalstva izobraževalno neaktiven.

Na ta vprašanja skuša odgovoriti raziskava Udeležba odraslih v vseživljenjskem učenju: stanje, značilnosti in razlogi. Medtem ko je kvantitativno preučevanje temeljilo predvsem na analizi statističnih podatkov, je bilo kvalitativno preučevanje zasnovano na intervjuvanju, analizi razgovorov v fokusnih skupinah in evalvaciji politik. Ker je do omenjenih sprememb prišlo v času epidemije covida-19, se je posebej analizirala izobraževalna pot tistih, ki so v času epidemije izgubili delo.

Rezultati so pokazali, da izrazit porast udeležbe v VŽU leta 2021 temelji predvsem na povečani aktivnosti odraslih v programih neformalnega izobraževanja. Udeležba odraslih v programih formalnega izobraževanja je skromnejša. Še posebej se je povečala dejavnost v programih za potrebe dela.

Raziskava je bila zaključena julija 2023. Pripravljeno je bilo zaključno poročilo z ugotovitvami in temeljnimi priporočili ter julija posredovano naročnikom raziskave. Do konca leta 2023 je bila izdana monografska publikacija: Trenutki sprememb: izobraževanje odraslih v času epidemije covida-19. Vsebuje 11 znanstvenih prispevkov, ki so bili objavljeni v treh vsebinskih sklopih. Pri pripravi publikacije je sodelovalo 12 avtorjev iz ACS; FF in EF.

---

¹¹ Vir: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/program-dela-kadrovski-in-financni-nacrt-andragoskega-centra-slovenije-za-let-2022/>.

Raziskovalni in razvojni projekti, ki posredno vključujejo izobraževanje odraslih ali ciljno skupino odraslih

1. Digitalno prestrukturiranje deficitarnih poklicev za družbo 5.0 (industrijo 4.0)¹²

Projektno obdobje je med 1. 1. 2022 in 31. 12. 2027. Projekt financira ARRS, nosilna organizacija pa je Univerza v Mariboru. Sodeluje sedem fakultet iz Univerze na Primorskem, Univerze v Ljubljani in Univerze v Mariboru.

Projekt se loteva problematike neskladja med izobraževalno ponudbo, znanji in spretnostmi ter potrebami na trgu dela. V družbi se zaznavajo kratkoročne in dolgoročne anomalije na trgu dela. Kratkoročne anomalije so predvsem povezane z neusposobljenim ali nezadostno usposobljenim kadrom za nove izzive. Dolgoročne, sistemske anomalije pa se predvsem odražajo v pomanjkanju določenega kadra (deficitarni poklici) na različnih področjih. Kljub zavedanju glede te problematike so rešitve, ki se izvajajo, nesistemske in ne temeljijo na resnih raziskavah in njihovih izsledkih.

Predlog te programske skupine poleg zaznave in sanacije kratkoročnih problemov, da naslovi predvsem dolgoročne probleme in izzive, ki so pred nami. Zato bo sistematsko pristopila k raziskavam in analizi primerov dobrih praks v svetu in ob tem razvijala potrebne učne vsebine, spodbudna učna okolja in primerne formalne in neformalne oblike izobraževanja na podlagi resnih in temeljnih raziskav. Kadre prihodnosti je treba raziskovati, analizirati in spoznati že danes, jih sistematično razvijati, poudarjati njihovo dolgoročno atraktivnost. Zanje ustvarjati dovolj spodbudna učna in delovna okolja in s tem razvijati posameznikovo poklicno in življenjsko mobilnost. Rezultati, izhajajoči iz temeljnih raziskav predlagane programske skupine, ne bodo zanimivi zgolj s teoretskega vidika, ampak bodo imeli tudi aplikativno vrednost.

2. Življenjsko okolje v času pandemije: Pedagoške in andragoške implikacije za razvoj rezilientnosti¹³

To je bilateralni projekt med Republiko Slovenijo in Bosno in Hercegovino v projektnem obdobju med 1. 7. 2021 in 30. 6. 2023. Projekt financira ARRS, izvaja pa ga Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani v partnerstvu s Pedagoško fakulteto Univerze na Primorskem in Filozofsko fakulteto Univerze v Banja Luki.

Namen projekta je raziskovanje pedagoških in andragoških strategij v razvoju rezilientnosti otrok in odraslih v času pandemije, pri čemer bo uporabljena kvalitativna raziskovalna paradigma.

Poudarek je na specifičnih strategijah, predvsem narativnih, ki opolnomočijo otroke in odrasle, da se soočajo s stresom (in travmami), ki nastajajo zaradi spremenjenega življenjskega okolja. Kot enote raziskovanja bodo vključene različne ciljne skupine v Sloveniji in Bosni in Hercegovini.

Pripravljen bo nabor strategij, ki pomagajo otrokom in odraslim pri razvoju rezilientnosti pri soočanju s stresom in travmo ob spremenjenih življenjskih okoliščinah.

¹² Vir: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2023011211015416/digitalno-prestrukturiranje-deficirarnih-poklicev-za-druzbo-5-0-industrijo-4-0>.

¹³ Vir: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2022032215224023/zivljenjsko-okolje-v-casu-pandemije-pedagoske-in-andragoske-implikacije-za-razvoj-rezilientnosti>.

3. Kombinirano izobraževanje v poklicnem in strokovnem izobraževanju – KIPSI (Blended learning in vocational education and training – BlendVET)¹⁴

Razvojni projekt poteka od 1. novembra 2021 do 30. aprila 2024 in ga sofinancirajo Islandija, Lihtenštajn in Norveška s sredstvi finančnega mehanizma EGP.

Nosilec projekta je Center RS za poklicno izobraževanje (CPI), sodeluje še deset partnerjev iz Slovenije, Norveške in Islandije.

Namen projekta je izboljšanje praks poučevanja in učenja v okviru kombiniranega izobraževanja ter izmenjava znanja in dobrih praks z institucijami iz držav donatoric.

Ciljna skupina so dijaki, študenti in učitelji v poklicnih in strokovnih šolah. Posredno pa vključujejo tudi odrasle v izrednem poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Glavni rezultat projekta je izboljšanje spretnosti in kompetenc izobraževalnega osebja ter študentov in dijakov, vključenih v kombinirano izobraževanje.

4. Pravičnost in kakovost v vzgoji in izobraževanju - med preteklostjo in prihodnostjo¹⁵

Raziskovalni projekt poteka med 1. 9. 2021–31. 8. 2023 in ga izvajata kot partnerji Pedagoški inštitut Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani in Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Cilj projekta je zagotoviti celovito in poglobljeno refleksijo reforme javnega šolanja v samostojni Sloveniji ter s tem povezane spremembe in posodobitve posameznih razsežnosti javnega šolanja v Sloveniji. Kot rezultat projektnih aktivnosti bodo pripravljene tako teoretične podlage kot tudi predlogi za sistemske spremembe snovanja razvoja vzgojno izobraževalnega sistema v Sloveniji, ki bodo zagotovile konceptualni okvir in izhodišča za nadaljnjo javno politično razpravo o razvoju izobraževanja v Sloveniji.

Posredno bodo rezultati projekta tudi podlaga za razvoj pravičnosti in kakovosti v izobraževanju odraslih.

5. Razvoj standarda kombiniranega poučevanja v Sloveniji¹⁶

Raziskovalni projekt CRP poteka v obdobju med 1. 10. 2022 in 30. 9. 2025 in ga financirata ARRS in MVI. Nosilna organizacija je Fakulteta za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru. Kot partnerji pa sodelujejo: Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, Doba Fakulteta Maribor, Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije in Fakulteta za management Univerze na Primorskem.

V sklopu projekta bo pripravljen predlog standardov kombiniranega poučevanja, ki bodo poudarjali potrebo po celostni obravnavi kombiniranega izobraževanja, pedagoških pristopov in tehnično-administrativnega dela. Delo programske skupine bo temeljilo na pripravi predloga strukture, vsebin in (kombiniranega) načina usposabljanj/izobraževanj za učitelje ter pripravi predlogov za prenos v prakso.

Posredno bodo rezultati projekta tudi podlaga za razvoj in uvajanje standarda kombiniranega poučevanja v izobraževanju odraslih.

¹⁴ Vir: <https://pedagogika-andragogika.ff.uni-lj.si/en/node/1997>. in <https://blendvet.si/>.

¹⁵ Vir: <https://www.pef.uni-lj.si/raziskovanje-in-umetnost/projekti/>. in <https://cris.cobiss.net/ecris/si/sl/project/18588>.

¹⁶ Vir: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2023010911572809/razvoj-standarda-kombiniranega-poucevanja-v-sloveniji>. in <https://apps.izum.si/ecris/si/sl/project/20142>.

6. Vseživljenjsko učenje za trajnostno družbo prihodnosti VŽU-TDP¹⁷

Razvojni program poteka v obdobju med 1. 1. 2023 in 31. 12. 2028 in ga financira ARRS. Nosilna organizacija je Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem.

Namen programa "Vseživljenjsko učenje za trajnostno družbo prihodnosti" je razvijati celostni pristop k učenju, ki vključuje vse ravni posameznika (tj. spoznavne, čustvene, motorične, socialne in duhovne) za razvijanje trajnostne družbe prihodnosti, in sicer v vseh stopnjah razvoja (od predšolskega obdobja do tretjega življenjskega obdobja).

Glavni cilji programa so:

1. utemeljitev in umestitev vseživljenjskega učenja v pedagogiko, kot znanstveno vedo,
2. oblikovanje celostnega, izkustvenega in sodelovalnega pristopa vseživljenjskega učenja za trajnostno družbo prihodnosti in
3. razvijanje učnega okolja (skrb za učeče, poučevalce, učne vsebine in vire, kamor štejemo tako učni prostor kot informacijsko komunikacijsko tehnologijo) za inovativno razvijanje trajnostne družbe prihodnosti.

7. CRP V5-2361: Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah¹⁸

Raziskovalni projekt CRP poteka v obdobju med 1. 10. 2023 in 30. 9. 2025 in ga sofinancirajo: ARIS, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in ministrstvo za kulturo. Partnerici v projektu sta Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru in Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Zelo pomemben pričakovan rezultat je vzpostavitev zavedanja o pomenu branja za strokovni razvoj, (pre)poznavanju lastnih bralnih navad, pomenu osebnih bralnih navad v vlogi zgleda in vzora za različne sodelujoče v izobraževalnem in knjižničnem okolju ter o nezavedni prisotnosti odzivanja pri vključenosti v raziskave družbeno sprejemljivega vedenja.

Cilji projekta:

1. omogočil bo vpogled v bralne navade strokovnih delavcev v izobraževalni in knjižnični dejavnosti;
2. ponudil bo vpogled v namen branja strokovnih delavcev, delež branja zaradi formalnega namena (z namenom priprave na delovni proces), neformalnega namena (za osebno rast in razvoj) in informalnega namena (za zabavo, užitek);
3. odgovoril bo na vprašanje, kako različna delovna okolja spodbujajo branje strokovnih delavcev v izobraževalni in knjižnični dejavnosti;
4. podal bo vpogled v sistemsko umeščenost bralnih spodbud v formalne izobraževalne programe bodočih strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter knjižnični dejavnosti;
5. oblikoval bo merila za prepoznavanje dobrih praks na področju vzpostavljanja, spodbujanja in razvijanja bralnih navad strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter knjižnični dejavnosti;
6. opredelil bo možnosti prepoznavanja dobrih praks za vzpostavljanje, spodbujanje in razvijanje bralnih navad strokovnih delavcev v izobraževalni in knjižnični dejavnosti;
7. zasnoval bo priporočila za vzpostavljanje, spodbujanje in razvijanje bralnih navad strokovnih delavcev v izobraževalni in knjižnični dejavnosti.

Rezultati projekta bodo v rezultatih pokazali bralne navade **strokovnih delavcev** v izobraževalni in knjižnični dejavnosti. Analitično bodo pokazali delež in namen branja, zasnovali priporočila za branje.

¹⁷ Vir: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2023060711052128/vsezivljenjsko-ucenje-za-trajnostno-druzbo-prihodnosti-vzu-tdp>.

¹⁸ Vir: <https://pef.um.si/projekt/crp-v5-2361-bralni-vzori-bralne-navade-strokovnih-delavcev-v-vrtcih-solah-in-fakultetah-ter-splosnih-knjiznicah/>.

Zelo pomemben pričakovan rezultat je vzpostavitev zavedanja o pomenu branja za strokovni razvoj, (pre)poznovanju lastnih bralnih navad, pomenu osebnih bralnih navad v vlogi zgleda in vzora za različne sodelujoče v izobraževalnem in knjižničnem okolju.

Izsledki projekta bodo prispevali k še večji ozaveščenosti o pomenu branja, s tem pa bodo v pomoč pri oblikovanju konkretnih družbenih politik za krepitev bralne pismenosti in kulture.

Preglednica 27: Dejavnosti in kazalniki učinka četrtega prednostnega področja: raziskave in razvoj

	Ime programa	Število vključenih udeležencev	Število udeležencev, ki so zaključili program	Število različnih programov (raziskav)	Število izvajalskih organizacij	Pristojna ministrstva
1.	Raziskave v okviru LDN ACS			4/2	1/1	MVI

5.5 Peto prednostno področje - Dejavnosti na področju izobraževanja odraslih

Na tam področju je vključenih šest dejavnosti, ki predstavljajo ključno strokovno podporo razvoju in izvajanju aktivnosti na vseh ostalih prednostnih področjih za vse ciljne skupine odraslih, ki jih opredeljuje ReNPIO 2022–2030.

Podporne dejavnosti so:

1. svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih,
2. ugotavljanje in priznavanje znanja odraslih,
3. usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih delavcev in izobraževalcev odraslih,
4. presojanje in razvijanje kakovosti,
5. ozaveščanje, informiranje in spodbujanje za vključevanje odraslih v VŽU,
6. informacijska dejavnost.

Za vsako dejavnost so sodelujoča ministrstva opredelila ustrezne ukrepe, po katerih bodo preko načrtovanih aktivnosti dosegala opredeljeni cilj s spremljanjem postavljenih kazalnikov.

5.5.1 Cilj: Izboljšati in okrepiti dejavnosti na področju izobraževanja odraslih

Cilj je enotno postavljen za vse podporne dejavnosti na področju in predvideva okrepitev ter izboljšanje vseh dejavnosti tako na letni ravni, kot na daljše obdobje udejanjanja ReNPIO 2022–2030. Krepitev in izboljšanje dejavnosti na področju izobraževanja odraslih spremljamo na podlagi podatkov posameznih ministrstev na letni ravni, v primerjavi s podatki iz preteklih let. Poleg spremljanja in analize podatkov ministrstev pa je na področju postavljen tudi kazalnik:

1. **Delež odraslih, vključenih v svetovalno dejavnost, ki se izvaja kot javna služba, se bo do leta 2030 povečal za vsaj 20 % glede na leto 2020.**

Preglednica 28: Število udeležencev v svetovalni dejavnosti, ki se izvaja kot javna služba

	Dejavnost	Število udeležencev, programov oziroma ur 2021/realizacija 2021	Število udeležencev, programov oziroma ur 2022/realizacija 2022	Število udeležencev, programov oziroma ur 2020/realizacija 2023	Pristojna ministrstva
1.	Udeleženci v dejavnosti svetovanja, javna služba: JR ESS: 3.350 JR Integrala: 13.000	16.350/28.221	20.850/36941	25.000/33.231	MVI
2.	Svetovalna dejavnost v kmetijski službi –	60.000/60.000	60.000/60.000	60.000/60.000	MKGP

	izobraževanje in usposabljanje svetovalcev				
3.	Svetovalna dejavnost v čebelarstvu – izobraževanje in usposabljanje svetovalcev	10.000/4.858	10.000/10.000	10.000/10.000	MKGP
4.	Programi svetovanja za lastnike gozdov – gojenje in varstvo gozdov, večnamensko gospodarjenje	3.300/1.718	2.500/2.561	2.500/3.000	MKGP
5.	Svetovanje lastnikom gozdov pred izdajo odločb – izobraževanje in usposabljanje svetovalcev	75.000/72.705	75.000/86.730	75.000/95.719	MKGP
	SKUPAJ	167.502	196.232	201.950	

Vir: Poročila ministrstev

Podatki v zgornji preglednici prikazujejo obseg svetovalne dejavnosti v sklopu javne službe sodelujočih ministrstev. Obseg svetovalne dejavnosti se na letni ravni v zadnjih treh letih povečuje, število svetovancev narašča. Izrazit skok vključitev se je zgodil med leti 2021 in 2022. Število svetovancev se je povečalo **za 17 %**. V letu 2023 se je število svetovancev povečalo še za 2,91 %. Ker je bilo v letu 2020 število svetovancev 166.400, se je **v letu 2023 povečalo število svetovancev za 21 % na izhodiščno leto**. Tako smo že **v letu 2023 dosegli postavljen kazalnik, 20 % povečanja obsega svetovalne dejavnosti v javni službi do leta 2030**.

Poleg svetovalne dejavnosti, ki se izvaja kot javna služba, izvajajo sodelujoča ministrstva še širok nabor različnih aktivnosti na področju vseh šestih podpornih dejavnosti. To je razvidno iz letnih poročil posameznih ministrstev, kjer spremljajo posamezne podatke po dejavnostih, in s tem doseganje postavljenih ministrskih kazalnikov v obliki načrtovanih in realiziranih vrednosti.

Preglednica 29: Načrtovana in realizirana udeležba oz. ure izvajanja posameznih dejavnosti podpore izobraževanju odraslih po posameznih ministrstvih

	Dejavnost	Število udeležencev, programov oziroma drugih kazalnikov 2022/realizacija 2022	Število udeležencev, programov oziroma drugih kazalnikov 2023/realizacija 2023	Pristojna ministrstva
1.	Udeleženci v dejavnosti svetovanja, javna služba	20.850/36.941	25.000/33.231	MVI
2.	Izpopolnjevanje izobraževalcev odraslih	131/1.352	131/140	MVI
3.	Poročila razvojnih nalog, analize, evalvacije (ACS)	8/14	11/12	MVI
4.	Strokovne podlage za razvoj področja (ACS)	3/6	5/6	MVI
5.	Novi oziroma prenovljeni programi za odrasle in strokovne delavce (ACS)	9/10	2/3	MVI
6.	Izpopolnjevanje strokovnih delavcev, vključno z usposabljanjem za svetovalce, člane komisij in izvajalce NPK	735/1.117	605/1.109	MVI
7.	Usposabljanje članov za preverjanje in potrjevanje NPK	365/190 ACS	300/179	MVI
8.	Podporne spletne strani za dejavnosti oziroma programe (ACS)	32/42	29/26	MVI

9.	Usposabljanje članov komisij, svetovalcev in izvajalcev za preverjanje on potrjevanje NPK	Ni podatka	300/931	MDDSZ
10.	E-gradivo (ACS)	10/8	4/5	MVI
11.	Delujoči svetovalci za kakovost izobraževanja odraslih	25/26	26/23	MVI
12.	Teden vseživljenjskega učenja	35/38 koordinatorjev, 1.000/1.548 prirediteljev, 7.000/4.227 dogodkov, 15/17 izvedb Parade učenja, okrog 150.000 udeležencev TVU, 1.500/1.500 medijskih objav	35/40 koordinatorjev, 1.000/1.746 prirediteljev, 7.000/9.124 dogodkov, 15/20 izvedb Parade učenja, okrog 180.000/150.000 udeležencev TVU, 1.500/1.620 medijskih objav	MVI
13.	Mednarodni projekti	3/4	4/3	MVI
14.	Vrste informativno-promocijskih dogodkov (ACS)	10/8	8/9	MVI
15.	Analiza potreb za oblikovanje programov za odrasle s področja finančne pismenosti	1	1	MVI
16.	Usposabljanje izvajalcev v okviru Študijskega centra JSKD	3.000/3.000	3.000/3.000	MK
17.	Število programov Študijskega centra JSKD	80/80	80/80	MK
18.	Usposabljanje in krepitev splošnega znanja in spretnosti za varno sodelovanje v prometu različnih skupin udeležencev v prometu (izobraževanje in usposabljanje starejših voznikov, splošna javnost)	1.500/2.181	2.200/3.235	MZI (AVP)
19.	Usposabljanje v skladu z zakonsko opredeljenimi nalogami za pridobitev pravice opravljanja dejavnosti usposabljanja za vožnjo motornih vozil (permanentno in poklicno usposabljanje za učitelje vožnje)	1.505/1.146	900/872	MZI (AVP)
20.	Usposabljanje za izvajanje presoje varnosti cestne infrastrukture z namenom izboljšanja prometne varnosti za različne udeležence v prometu	20/12	25/15	MZI (AVP)
21.	Usposabljanje kot dodatno strokovno usposabljanje strokovnih delavcev	200/587	200/872	MZI (AVP)

Vir: Poročila ministrstev

Podatki v zgornji preglednici kažejo doseganje različnih kazalnikov dejavnosti po posameznih sodelujočih ministrstvih v letu 2023. Svetovalna dejavnost oz. število vključenih vanjo (MVI) se je, primerjalno z letom 2022, malo zmanjšalo (10 %). Izrazito se je povečalo izpopolnjevanje izobraževalcev odraslih in strokovnih delavcev, vključno z usposabljanjem za svetovalce, člane komisij in izvajalce NPK. Več je bilo tudi razvitih novih oziroma prenovljenih programov za odrasle in strokovne delavce. Izrazito se je povečalo tudi usposabljanje za krepitev splošnega znanja in spretnosti za varno sodelovanje v prometu različnih skupin udeležencev v prometu in dodatno strokovno usposabljanje strokovnih delavcev ter permanentno in poklicno usposabljanje za učitelje vožnje (MZI).

Bistveno povečanje vključevanja v izobraževanje in usposabljanja starejših voznikov, splošne javnosti in dodatno strokovno usposabljanje strokovnih delavcev, kažejo na dodatne aktivnosti in vlaganja Ministrstva za infrastrukturo in povečanega izvajanja dejavnosti in programov usposabljanja in preventivnih dejavnosti v sklopu dejavnosti Agencije RS za varnost.

Povzetek ključnih rezultatov in ugotovitev ministrstev v letu 2023 na petem prednostnem področju

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Javna služba: je opredeljena kot svetovalna dejavnost pri vključevanju v javnoveljavne in neformalne izobraževalne programe, ugotavljanju in dokumentiranju predhodnih znanj in spretnosti in samostojnem učenju. Javno službo je opravljalo 35 izvajalcev, v svetovalno dejavnost pa je bilo vključenih 33.231 udeležencev (načrt 25.000).

TVU, največji nacionalni promocijski projekt je presegel načrtovane kazalnike. Vključenih nad 150.000 udeležencev (lani okrog 150.000), 1.746 prirediteljev (lani 1.548) pripravilo 9.124 prireditev (lani 4.277).

V letu 2023 se je v programe usposabljanja in izpopolnjevanja na ACS vključilo 1.109 strokovnih delavcev (načrtovano 605) in 140 izobraževalcev odraslih (načrtovano 131).

Razvita sta bila dva nova javnoveljavna programa za odrasle:

1. Razumevanje zdravja – pot do zdravega načina življenja
2. Odkrivajmo moč narave. Razvoj znanja in spretnosti o okolju in trajnostnosti.

V projektu finančna pismenost pa so bili razviti trije novi javnoveljavni programi odrasle: 1. Pot do finančne svobode; 2. Seniorji v akciji: Povečajmo svojo finančno pismenost, program za generacije 55+; 3. obvladam svoje finance.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Na ukrepu Storitve trga dela ministrstvo v letu 2023 ni podelilo koncesij za opravljanje storitev za trg dela. Glede na to se delavnice Vseživljenjske karierni orientacije (VKO) niso izvajale in posledično ni bilo vključitev. So pa karierni svetovalci ZRSZ izvedli 164.157 osnovnih kariernih svetovanj, 5.352 ocen po 12 mesecih brezposelnosti ter pripravili kar 40.855 zaposlitvenih načrtov. ZRSZ je opravil 24.001 poglobljenih kariernih, zdravstvenih in rehabilitacijskih svetovanj, kar je 106,4 % na leto 2022.

Nacionalni javni zavodi ACS, CPI in RIC, so opravljali strokovne, svetovalne in razvojne naloge za spodbujanje IO in VŽU. V letu 2023 je bilo vključenih in usposobljenih 931 članov komisij, svetovalcev in izvajalcev za preverjanje in potrjevanje NPK (načrt 300). Informativno-promocijski dogodki niso bili načrtovani, ker jih je od MDDSZ v financiranje vključilo MVI.

Ministrstvo za kulturo

V okviru dejavnosti Študijskega centra JSKD se je v programih strokovnega izobraževanja in usposabljanja, usposabljal 3.000 izvajalcev kulturnih dejavnosti (načrt 3.000).

Študijski center JSKD je v letu 2023 izvedel 80 programov od 80 načrtovanih.

Ministrstvo za infrastrukturo – Agencija za varnost prometa

Programe izobraževanja in usposabljanja je za ministrstvo izvajala Javna agencija RS za varnost prometa (AVP). Organizirala in izvajala je programe izobraževanja odraslih splošne javnosti in strokovnih delavcev šol vožnje. Za splošno javnost so izvajali preventivne delavnice, program Sožitje za večjo varnost v prometu, aktivnosti za večjo varnost motoristov. V programe izobraževanje in usposabljanje je bilo vključenih 3.235 udeležencev (načrt 2.200).

V izobraževalne programe za permanentno in poklicno usposabljanje za učitelje vožnje je bilo vključeni 1.146 udeležencev (načrt 1.500). V programe dodatnega strokovnega usposabljanja strokovnih delavcev pa je bilo vključenih 872 udeležencev (načrt 900).

V letu 2023 je bilo na petem prednostnem področju vključenih sodelujočih ministrstev **187.106 odraslih.**

6 SKLEP S PREDLOGI UKREPOV

Povzetek glavnih značilnosti uresničevanja LPIO 2023

Leto 2023 je bilo prehodno leto med dvema ESS finančnima perspektivama, saj se je stara perspektiva zaključila v letu 2022, nova (2022–2027) pa se v praksi še ni začela izvajati. To nam lepo kažeta tako analiza financ kot analiza realizacije kazalnikov.

V letu 2023 je namenjenih 49.494.462 EUR in realiziranih 54.107.445,26 EUR, kar je 109,3-% realizacija. Je pa v letu 2024 v LPIO načrtovanih 92.502.916,75 EUR, kar je kar 86,9 % več kot v letu 2023. Tudi delež ESS sredstev je v letu 2023 le 19,9 %, v letu 2024 pa je načrtovani delež ESS sredstev kar 48 %. To so tudi podatki, ki nam potrjujejo umestnost leta 2023 med dvema ESS perspektivama in napovedujejo aktivno črpanje sredstev EU v letu 2024 in seveda tudi dvig posameznih kazalnikov, vezanih na sofinanciranje iz ESS sredstev.

Čeprav so bili zastavljeni cilji s strani sodelujočih ministrstev v LPIO 2023 povečini doseženi, ostaja še naprej izziv in naloga vključevanja ranljivih ciljnih skupin, zlasti manj izobraženih, starejših zaposlenih in prebivalcev manj razvitih območij. Domala v vse oblike zelo razvejane ponudbe formalnih javnoveljavnih in splošnih neformalnih izobraževalnih programov se v bistveno večji meri vključujejo bolj izobraženi prebivalci. A se je vključenost v formalne in neformalne programe v povprečju bistveno zmanjšala tudi na ravni celotne ciljne skupine odraslih. Zlasti se pozna zaključek nacionalnih projektov sofinanciranja programov temeljnih in poklicnih kompetenc odraslih, ki so se iztekli v prejšnji finančni perspektivi. Podporne dejavnosti so razvijale nove pristope, modele in koncepte, namenjene doseganju in vključevanju ranljivih ciljnih skupin odraslih v programe in dejavnosti, a rezultati še ne kažejo bistvenega izboljšanja na tem področju. V letu 2023 so potekale priprave na implementacijo velikih nacionalnih projektov promocije in opolnomočenja odraslih za vključevanje v VŽU, podprtih s financiranjem iz ESS sredstev. Izvedbene aktivnosti pričakujemo v letu 2024. Pomanjkanje ustreznih znanj in spretnosti, dostop do infrastrukture in IKT tehnologije, še vedno predstavlja izziv in vpliva na vključenost ranljivih ciljnih skupin v vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih.

Medresorsko sodelovanje in usklajevanje je potekalo na posameznih projektih, razvojnih modelih, pripravi in izvajanju nekaterih izobraževalnih programov in dejavnosti. Smiselno in potrebno pa bi bilo sistematično in sistemsko načrtovanje ter usklajevanje med različnimi resorji na področju izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja.

V letu 2023 smo pripravili in testirali skupno Excelovo preglednico, kot orodje za zbiranje in spremljanje skupnih podatkov za vsa sodelujoča ministrstva. Analiza zbranih podatkov nam bo pokazala realnost in izzive na področju izboljšav pri novitem zbiranju in spremljanju podatkov na nacionalni ravni.

Strokovni pregled in analiza rezultatov udeležanja LPIO 2023 in spremljanje doseganja ciljev ter kazalnikov postavljenih v ReNPIO 2022–2030 prinašata kar nekaj sistemskih in strokovnih izzivov v naslednjem obdobju, ki smo jih strnili v **nekaj priporočil**:

1. Nekateri kazalniki, postavljeni v ReNPIO 2022–2030, zahtevajo ponovni strokovni premislek in morebitne popravke:
  - kazalnik vključenosti odraslih 45–54 let v program OŠO,
  - kazalnik vključenosti odraslih v programe APZ v obsegu 50 %,
  - kazalnik vključenost starejših odraslih v starosti od 65 do 74 let v VŽU se bo povečal na 5,5 % v letu 2030 (ANP4t).
2. V skladu z ReNPIO 2022–2030, čimprejshje imenovanje **Programske delovne skupine** za spremljanje LPIO in ReNPIO.
3. Načrtovanje analiz, spremljav, evalvacij in raziskav na letni ravni sodelujočih ministrstev (npr. odrasli z nizko stopnjo izobrazbe).
4. Izvedba evalvacije uresničevanja ReNPIO 2022–2030 na polovici obdobja (predvidoma v letu 2026).
5. Pri velikih razvojnih projektih v novi ESS perspektivi med aktivnostmi izvajalcev načrtovati tudi spremljanje učinkov.

7 PRILOGA - LETNA POROČILA SODELUJOČIH MINISTRSTEV

Priloga je v [ločenem dokumentu](#).

8 VIRI

Andragoški center Slovenije. *Letni program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2022*. Pridobljeno 20. 4. 2024. Dostopno na: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/letni-program-izobrazevanja-odraslih-2022-porocilo-o-uresnicevanju/>

Andragoški center Slovenije. *Letni program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2023*. Pridobljeno 20. 4. 2024. Dostopno na: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/letni-program-izobrazevanja-odraslih-republike-slovenije-za-leto-2023/>

Andragoški center Slovenije. *Letni program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2023*. Pridobljeno 20. 4. 2024. Dostopno na: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/letni-program-izobrazevanja-odraslih-republike-slovenije-za-leto-2023/>

Andragoški center Slovenije. *Program dela, kadrovski in finančni načrt Andragoškega centra Slovenije za leto 2022*, Pridobljeno 20. 4. 2024. Dostopno na: <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/program-dela-kadrovski-in-financi-nacrt-andragoskega-centra-slovenije-za-leto-2022/>

Center RS za poklicno izobraževanje. *Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://cpi.si/projektna-dejavnost/sklad-za-podnebne-spremembe/podnebni-cilji-in-vsebine-v-vzgoji-in-izobrazevanju/>

Center RS za poklicno izobraževanje. *Modernizacija srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja 2022 – 2026*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://cpi.si/projektna-dejavnost/nacrt-za-okrevanje-in-odpornost/modernizacija-srednjega-poklicnega-in-strokovnega-izobrazevanja-vkljucno-z-vajenistvom-prenova-visjesolskih-studijskih-programov-ter-vzpostavitev-digitalno-podprtih-ucnih-mest/>

Center RS za poklicno izobraževanje. *LIFE-IP Care4Climate*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://cpi.si/projektna-dejavnost/sklad-za-podnebne-spremembe/life-ip-care4climate/>

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani: *Kombinirano izobraževanje v poklicnem in strokovnem izobraževanju – KIPSI (Blended learning in vocational education and training – BlendVET)*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://pedagogika-andragogika.ff.uni-lj.si/en/node/1997> in <https://kipsi.si/>

Lepičnik, J in Mezgec M. (ur). *Vseživljenjsko učenje odraslih za trajnostni razvoj in digitalni preboj*. Koper: ZUP. Dostopno na: <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-230-5.pdf>

Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani: *Vseživljenjsko učenje za trajnostno družbo prihodnosti VŽU-TDP*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://www.pef.uni-lj.si/raziskovanje-in-umetnost/projekti/> in na: <https://cris.cobiss.net/ecris/si/sl/project/18588>.

Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru: *CRP V5-2361: Bralni vzori: bralne navade strokovnih delavcev v vrtcih, šolah in fakultetah ter splošnih knjižnicah*. Pridobljeno 27. 3. 2024. Dostopno na: <https://pef.um.si/projekt/crp-v5-2361-bralni-vzori-bralne-navade-strokovnih-delavcev-v-vrtcih-solah-in-fakultetah-ter-splasnih-knjiznicah/>

Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem: *Digitalno prestrukturiranje deficitarnih poklicev za družbo 5.0 (industrijo 4.0)*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2023011211015416/digitalno-prestrukturiranje-deficirarnih-poklicev-za-druzbo-5-0-industrijo-4-0>

Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem: *Življenjsko okolje v času pandemije: Pedagoške in andragoške implikacije za razvoj rezilientnosti*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2022032215224023/zivljenjsko-okolje-v-casu-pandemije-pedagoske-in-andragoske-implikacije-za-razvoj-rezilentnosti>

Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem: *Razvoj standarda kombiniranega poučevanja v Sloveniji*. Pridobljeno 26. 3. 2024. Dostopno na: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2023010911572809/razvoj-standarda-kombiniranega-poucevanja-v-sloveniji> in na: <https://apps.izum.si/ecris/si/sl/project/20142>

Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem: *Vseživljenjsko učenje za trajnostno družbo prihodnosti VŽU-TDP*. Pridobljeno 26. 3. 2024. Dostopno na: <https://www.pef.upr.si/sl/raziskovanje/programi-in-projekti-arrs/2023060711052128/vsezivljenjsko-ucenje-za-trajnostno-druzbo-prihodnosti-vzu-tdp>

Vlada Republike Slovenije. *Letni program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2024 (vladno gradivo)*. Pridobljeno 22. 4. 2004. Dostopno na: <https://gradiva.vlada.si>. pdf

Zavod Republike Slovenije za šolstvo: *Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)*. Pridobljeno 25. 3. 2024. Dostopno na: <https://www.zrss.si/projekti/prenova-izobrazevalnih-programov-s-prenovo-kljucnih-programskih-dokumentov-kurikuluma-za-vrtce-ucnih-nacrtov-ter-katalogov-znanj/>